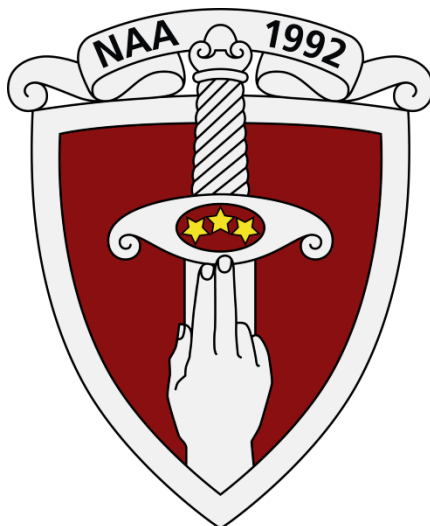

**LATVIJAS
NACIONĀLĀ AIZSARDZĪBAS AKADEMIJA**

**PROFESIONĀLĀ AUGSTĀKĀS IZGLĪTĪBAS
BAKALAURA STUDIJU PROGRAMMA
“SAUSZEMES SPĒKU MILITĀRĀ VADĪBA”**

(Izglītības klasifikācijas kods: 42 863)

LICENCĒŠANAS DOKUMENTI

1.daļa

Rīga

2017

SATURA RĀDĪTĀJS

Tekstā lietotie saīsinājumi	4
Anotācija	5
1. Studiju programmas raksturojums	6
1.1. Nosacījumi studiju uzsākšanai un imatrikulācija	6
1.2. Atbilstība studiju virzienam un NAA attīstības stratēģijai.....	8
1.3. Studiju programmas īstenošanas mērķis, plānotie studiju rezultāti, paredzētie studiju kursi	9
1.4. Studiju programmas saturs	11
1.5. Studiju programmas īstenošanas mehānisms	17
1.6. Izglītības kritēriji studiju rezultātu sasniegšanai un novērtēšanai, pārbaudes formas un kārtība.....	20
1.7. Studiju programmas kvalitātes nodrošinājums.....	21
1.8. Plānotais studējošo skaits un pašpārvalde	22
1.9. Programmas īstenošanā iesaistītais akadēmiskais personāls.....	23
1.10. Radošais un zinātniskās pētniecības darbs	27
1.11. Programmas īstenošanā iesaistītās struktūrvienības.....	29
1.12. Programmas īstenošanai nepieciešamais palīgpersonāls	30
1.13. Nepieciešamās materiālās bāzes raksturojums.....	31
1.14. Programmas izmaksas	34
2. Studiju programmas atbilstība profesionālās augstākās izglītības un profesijas valsts standartam	34
3. Studiju programmas neatkarīgās ekspertīzes rezultāti.....	38
4. Prakses plānojums.....	39
5. Studiju programmas salīdzinājums ar divām NATO valstu atzītu augstskolu studiju programmām	40
6. Absolventu nodarbinātības prognozes atbilstoši profesionālajai kvalifikācijai. Darba devēja iesaiste studiju programmas izstrādē	43
7. Sadarbība ar Latvijas un ārvalstu augstskolām.....	43
8. Studiju programmas attīstības plāns	44

PIELIKUMI:

- Nr. 1 12.04.2017 NAA Senāta sēdes protokols Nr.1/2017. NAA rektora 16.06.2017 pavēle Nr.47 “Par NAA Senāta lēmumu apstiprināšanu”.
- Nr. 2 NAA akreditācijas lapa. Studiju virziena akreditācijas lapa.
- Nr. 3 Profesijas standarts PS 0373 “Nacionālo bruņoto spēku virsnieks”.
- Nr. 4 Prakses nolikums. Prakses programmas.
- Nr. 5 Studiju programmas prognozējamās izmaksas.
- Nr.6 NBS komandiera ģenerālmajora L.Kalniņa atzinums. SzS KBDE komandiera pulkveža I.A.Lejiņa atzinums.
- Nr. 7 Nacionālās aizsardzības koledžas (NDC), Igaunijā, studiju programma “Sauszemes spēku militārā vadība”. Terēzas Militārās akadēmijas (TMA), Austrijā, studiju programma “Militārā vadība”.
- Nr. 8 Aizsardzības ministrijas vēstule par kadetu iespēju studēt studiju programmas likvidācijas gadījumā.
- Nr. 9 Profesionālā bakalaura diploma paraugs un atzīmju izraksta paraugs .
- Nr. 10 Studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku saraksts ar apliecinājumiem par gatavību piedalīties programmas īstenošanā.
- Nr. 11 Studiju kursu apraksti.
- Nr. 12 Akadēmiskā personāla dzīves un darba gājums.

TEKSTĀ LIETOTIE SAĪSINĀJUMI

ALCPT – *American Language Course Placement Test*

AM – Aizsardzības ministrija

AŠ MRP RAC – Apvienotā štāba Mobilizācijas un rekrutēšanas pārvaldes
Rekrutēšanas un atlases centrs

BS – bruņotie spēki

BSMAC – *Baltic Sea Military Academy Conference*

CD – civilais darbinieks

DSPC – Drošības un stratēģiskās pētniecības centrs

ECTS – *European Credit Transfer System*

FAEP – *Foreign Academies Exchnage Program*

GS AB – Gaisa spēku aviācijas bāze

ILIAS – mācību procesa vadības un atbalsta elektroniskā sistēma

IZM – Izglītības un zinātnes ministrija

JSMC – Jūras spēku Mācību centrs

JTAC – Gaisa kontrolieru kurss

MP – Militārā policija

MPAD – Mācību plānošanas un atbalsta daļa

MVP – Mācību vadības pavēlniecība

MVPŠ – Mācību vadības pavēlniecības štābs

NAA – Nacionālā aizsardzības akadēmija

NBS – Nacionālie bruņotie spēki

NBS AŠ – Nacionālo bruņoto spēku Apvienotais štābs

NBS Isk – Nacionālo bruņoto spēku Instruktoru skola

NDC – Igaunijas Nacionālās aizsardzības koledža (*National Defence College*)

NP 3.RNC – Nodrošinājuma pavēlniecības 3.reģionālais nodrošinājuma centrs

RTU – Rīgas Tehniskā universitāte

SK – Sporta klubs

SSk – Sakaru skola

SzS – Sauszemes spēki

SzS KBde KAB – Sauszemes spēku Kājnieku brigādes Kaujas atbalsta bataljons

ŠB – Štāba bataljons

VS – Valodu skola

TMA – Austrijas Terēzas Militārā akadēmija (*Theresan Military Academy*)

ZS 34 – Zemessardzes 34.bataljons

ANOTĀCIJA

Studiju virziens “Militārā aizsardzība” akreditēts līdz 2019. gada 11. jūnijam, pamatojoties uz Izglītības un zinātnes ministrijas (turpmāk tekstā – IZM) Studiju akreditācijas komisijas sēdes 2013. gada 12. jūnija lēmumu Nr. 158 “Par studiju virziena akreditāciju”, saskaņā ar kuru Latvijas Nacionālā aizsardzības akadēmija (turpmāk tekstā – NAA) sekmīgi īsteno profesionālā bakalaura studiju programmas “Sauszemes spēku militārā vadība” sadarbībā ar Rīgas Tehnisko universitāti (turpmāk tekstā – RTU), “Jūras spēku militārā vadība” sadarbībā ar Latvijas Jūras akadēmiju un “Gaisa spēku militārā vadība” sadarbībā ar Transporta un sakaru institūtu, profesionālā maģistra studiju programmu “Militārā vadība un drošība” sadarbībā ar Baltijas Aizsardzības koledžu, kā arī Profesionālās augstākās izglītības studiju programmu “Komandējošā sastāva virsnieks”.

Izvērtējot “Sauszemes spēku militārās vadības” studiju programmas kvalitāti, tika konstatēts, ka studiju kursu īstenošana, kur no kopējā studiju kursu apjoma 76 kredītpunktus īsteno sadarbībā ar RTU, nesniedz darba devēja – Nacionālo bruņoto spēku (turpmāk tekstā – NBS) – vēlamos rezultātus un studējošais nespēj pilnā apjomā iegūt NBS Sauszemes spēku (turpmāk tekstā – SzS) komandiera/līdera profesionālo kompetenci atbilstoši profesijas standartam un Aizsardzības ministrijas (turpmāk tekstā – AM) noteiktajām jaunajām politiskajām iniciatīvām attiecībā uz NBS SzS attīstības vadlīnijām. Pamatojoties uz iepriekš minēto, AM Personāla attīstības un izglītības padomē 2015. gada 9. jūnijā (protokols Nr. 4) “Par jaunas SzS militārās vadības studiju programmas izstrādi un ieviešanu” pieņēma lēmumu, ka NAA pilnveidos SzS virsnieku studiju kvalitāti un sāks patstāvīgi īstenot jaunu “Sauszemes spēku militārā vadība” studiju programmu, kas nodrošinās profesionālo kompetenču apguvi atbilstoši jaunajām darba devēja prasībām.

Studiju programmu “Sauszemes spēku militārā vadība” apsprieda NAA Senāta 2017. gada 12. aprīļa sēdē, protokola Nr 1/2017 un ir pieņemts lēmums par jaunas studiju programmas gatavošanu un iesniegšanu licencēšanai (sk. 1. pielikumu). Studijas profesionālā bakalaura studiju programmā “Sauszemes spēku militārā vadība” tiek plānotas 2017./2018. akadēmiskajā gadā.

Profesionālā bakalaura studiju programma “Sauszemes spēku militārā vadība” veidota atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 26. augusta noteikumiem Nr. 512 “Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu”. Programma atbilst Izglītības un zinātnes ministrijas klasifikatoram 42863, un tā ir izstrādāta saskaņā ar profesijas standartu “Nacionālo bruņoto spēku virsnieks” (reģistrācijas numurs PS 0373), saskaņots Profesionālās izglītības trīspusējās sadarbības 2006. gada 7. jūnija sēdē, protokola Nr. 4. (sk. 3. pielikumu).

Pabeidzot minēto programmu, absolvents iegūst profesionālo bakalaura grādu Sauszemes spēku militārajā vadībā, un virsnieka militāro dienesta pakāpi – “leitnants” (sk. 9.pielikumu).

Programmas izstrāde pamatojas uz Augstskolu likuma 55.pantu, Ministru kabineta 2015. gada 14. jūlija noteikumiem Nr. 408 “Studiju programmu licencēšanas noteikumi”.

1. STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS

1.1. Nosacījumi studiju uzsākšanai un imatrikulācija

Pamatojoties uz 2017. gada 31. maija Mācību padomes 27. sēdes protokolu, lēmumu Nr. 5, saskaņā ar Augstskolu likuma 46. panta otro daļu ir apstiprināti “LATVIJAS NACIONĀLĀS AIZSARDZĪBAS AKADEMIJAS UZŅEMŠANAS NOTEIKUMI 2017./2018. studiju gadam”.

Noteikumi nosaka, ka profesionālā bakalaura studiju programmā “Sauszemes spēku militārā vadība” kandidātus uzņem šādā kārtībā:

1. Studiju vietu skaitu nosaka saskaņā ar NBS komandiera apstiprināto virsnieku sagatavošanas plānu un AM Personāla attīstības un izglītības padomes sēdes lēmumu.
2. Uzņemšana studijām NAA notiek atlases kārtībā, pamatojoties uz Augstskolu likumu, Militārā dienesta likumu, Ministru kabineta 2014. gada 16. decembra noteikumiem Nr. 774 ”Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas darbības noteikumi”, Ministru kabineta 2010. gada 12. oktobra noteikumiem Nr. 953 “Kārtība, kādā profesionālā dienesta karavīru nosūta uz izglītības iestādi dienesta pienākumu izpildei nepieciešamās izglītības iegūšanai un sedz mācību izdevumus, kā arī šo izdevumu atmaksāšanas kārtība” un iekšējo normatīvo aktu prasībām.
3. Kandidātam, kas pretendē uz studijām NAA, jāpiesakās studijām un jāiesniedz dokumenti Apvienotā štāba Mobilizācijas un rekrutēšanas pārvaldes Rekrutēšanas un atlases centrā (turpmāk – AŠ MRP RAC) līdz katra gada 31. jūlijam.
4. Kandidātiem AŠ MRP RAC jāiesniedz:
 - 1) Latvijas Republikas pilsoņa pases kopija, uzrādot oriģinālu.
 - 2) Iesniegums AŠ MRP RAC par studijām NAA (karavīriem iesniegums jāsaskaņo ar komandieri).
 - 3) Vidējo vai augstāko izglītību apliecinoša dokumenta un sekmju izraksta kopija, uzrādot oriģinālu.
 - 4) Centralizēto eksāmenu sertifikātu kopijas, uzrādot oriģinālu.

5) Īss dzīves apraksts (*Curriculum Vitae*).

6) Raksturojums no pēdējās mācību vai darba vietas (tikai profesionālā dienesta karavīriem, zemessargiem vai jaunsargiem).

Kandidātiem jāatbilst šādiem nosacījumiem:

1. Profesionālā bakalaura studiju programmās – Latvijas Republikas pilsonis ar vidējo vai augstāko izglītību vecumā līdz 27 gadiem uz imatrikulācijas dienu NAA.

2. Atestātā par vispārējo vidējo izglītību vai diplomā par vidējo profesionālo izglītību vērtējumam visos mācību priekšmetos jābūt ne zemākam par 4 ballēm (gandrīz viduvēji).

3. Valsts centralizētā eksāmena vērtējumam matemātikā jābūt ne zemākam par 35% (ja vērtējums ir zemāks par 35%, pretendents kārtot matemātikas testu, pēc kura rezultātiem tiek pieņemts lēmums par pretendenta atbilstību studiju sākšanai).

4. Valsts centralizētā eksāmena vērtējumam fizikā – ne zemākam par 40%, ja centralizētais eksāmens netika kārtots, vērtējumam fizikā vai dabas zinību priekšmetos jābūt ne zemākam par 5 ballēm (viduvēji).

5. Jānokārto iestājpārbaudījums angļu valodā ALCPT (*American Language Course Placement Test*), iegūstot vismaz 50 punktu.

6. Jānokārto fiziskās sagatavošanas normatīvi atbilstoši AM 2008. gada 23. maija noteikumu Nr. 35-NOT. “Karavīru fiziskās sagatavošanas noteikumi” prasībām.

7. Jāpiedalās divu dienu atlasē, lai noteiktu kandidātu potenciālu studijām NAA un turpmākajam dienestam NBS.

Imatrikulācijas noteikumi

1. Pozitīvs vērtējums un sekmīgi pabeigti Kadeta kandidāta kursa posmi (NBS Kājnieku skola un NBS Instruktoru skola).

2. NBS Nodrošinājuma pavēlniecības Militārā medicīnas centra izziņa par veselības stāvokli – mācībām militārajās izglītības iestādēs reflektanti derīgi ar veselības kapacitāti 6 (profesionālā dienesta karavīri ar veselības kapacitāti ne zemāku kā 5 – AM 2007. gada 21. augusta noteikumu Nr. 63-NOT “Kārtība, kādā veic medicīnisko pārbaudi miera un mobilizācijas gadījumā personām, kuras pretendē uz karavīru amatiem NBS, karavīriem, militārajiem darbiniekiem, zemessargiem, rezerves karavīriem un rezervistiem” 56. punkts).

3. Pozitīvs vērtējums fiziskās sagatavotības pārbaudē.

4. ALCPT iestājpārbaudījums – ne mazāk kā 50 punktu (virsnieka dienesta pakāpes piešķiršanai – ALCPT testā ne mazāk kā 70 punktu (AM 2008. gada 30. jūlija noteikumi Nr. 66-NOT “Karavīru un militāro vienību civilo darbinieku NATO oficiālo valodu mācības un zināšanu prasības virsniekiem”).

1.2. Atbilstība studiju virzienam un NAA attīstības stratēģijai

Programmas izveidi reglamentē šādi normatīvie dokumenti:

1. Ministru kabineta 2014. gada 26. augusta noteikumi Nr. 512 “Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu”.

2. Augskolu likuma 55. pants.

3. Ministru kabineta 2015. gada 14. jūlija noteikumi Nr. 408 “Studiju programmu licencēšanas noteikumi”.

4. Ministru kabineta 2010. gada 18. maija noteikumi “Noteikumi par Profesiju klasifikatoru, profesijai atbilstošiem pamatuzdevumiem un kvalifikācijas pamatprasībām un Profesiju klasifikatora lietošanas un aktualizēšanas kārtību”.

5. Ministru kabineta 2014. gada 16. decembra noteikumi Nr. 774 “Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas darbības noteikumi”.

6. Ministru kabineta 2015. gada 24. septembra rīkojums Nr. 576 “Par Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Satversmes apstiprināšanu” Profesijas standarts PS 0373, saskaņots Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības 2006. gada 7. jūnija sēdē (protokols Nr. 4).

Studiju programmas izstrādē ir ievērota NAA Satversme un studijas regulējošie normatīvie akti. NAA Satversmes 5. punktā ir noteikts, ka: “Akadēmijas darbības galvenais mērķis ir sagatavot Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem profesionālus virsniekus – līderus ar augstu morāli, goda un pienākuma apziņu, kuri spēj sekmīgi vadīt savus padotos un uzņemties atbildību par uzdevumu izpildi”. NAA īsteno profesionālās augstākās izglītības bakalaura un maģistra studiju programmas, kā arī nodrošina studijas militārās kvalifikācijas iegūšanai vai paaugstināšanai.

Studiju programmas saturs veidots, pamatojoties uz militārās aizsardzības mūsdienu izaicinājumiem, kur vispārējie un nozares pamatkursi un militāro tehnoloģiju studiju kursi orientēti uz militārās vides kontekstu, tādējādi pilnībā atbilst militārās aizsardzības studiju virzienam.

Pamatojoties uz AM un NBS uzdevumiem, NAA ir jāsagatavo lielāks skaits SzS virsnieku, tāpēc jaunā studiju programma paredz 3,6 gadu studijas salīdzinājumā ar esošo studiju programmu, ko īsteno sadarbībā ar RTU un kuras apguvei paredzēti 4,6 gadi. Turklāt studiju programmas īstenošana tikai NAA nodrošinās ciešāku saikni ar darba devēju – SzS, kā arī tiks pilnveidots studiju saturs un kvalitāte atbilstoši NBS profesionālā dienesta prasībām.

1.3. Studiju programmas īstenošanas mērķis, plānotie studiju rezultāti, paredzētie studiju kursi

Studiju programmas mērķis – sagatavot studējošos par vidējā līmeņa vadītājiem/komandieriem ar izteiktām līdera spējām, augstu motivāciju un profesionālo kompetenci militārajam dienestam NBS, ES/NATO multinacionālajās vienībās.

Lai sasniegtu studiju programmas mērķi, tiek izvirzīti **šādi uzdevumi**:

1. Par prioritāti uzskatīt studējošā personības iezīmju pilnveidošanu, kas atbilst SzS militārā līdera profesionālajai kompetencei.

2. Izveidot militārās vadības A bloka studiju kursus, lai studējošie gūtu teorētiskās zināšanas sociālajās, humanitārajās zinātnēs militārās vides kontekstā un spētu apgūtās zināšanas izmantot praksē, risinot militārās vadības uzdevumu plānošanu, vadīšanu un kontroli, kā arī pilnveidotu valodu un lietišķās komunikācijas praktiskās iemaņas.

3. Obligātajā daļā (A daļa) studiju kursus apgūt vadībzinības Militārās vadības studiju modulī, kura mērķis ir sniegt teorētiskās zināšanas militārās vadības un ētikas, militārās psiholoģijas un militārās pedagoģijas zinātnē, lai studējošais spētu sasniegt SzS virsnieka profesionālās kompetences no individuālajām prasībām līdz vienības vadības līmenim, kā arī attīstīt studējošo spējas analītiski formulēt un pieņemt objektīvus lēmumus paaugstināta stresa un riska apstākļos, tai skaitā reālās krīzes situācijās.

4. A studiju daļā īstenot militāri tehnisko zinātņu studiju kursus atbilstoši NBS SzS jaunajam mehanizācijas projektam, kur studējošais apgūst eksaktās zinātnes – lietišķo matemātiku un lietišķo fiziku, lai iegūtu vada komandiera profesionālās kompetences transportlīdzekļu uzbūvē, ekspluatācijā, apkopē un spētu izmantot munīcijas un spridzināšanas zināšanas, kas saistās ar izdzīvošanu kaujas laukā, pārvaldītu ieroču lietojumu un šaušanas mācību, kā arī prastu veikt sakaru darba organizāciju kaujas apstākļos.

5. Īstenot profesionālās specializācijas B studiju kursu daļu, lai studējošie pēc NAA absolvēšanas spētu pārliecināti komandēt padoto vienību gan ikdienas dienestā, gan starptautiskās militārās operācijās, nodrošinot fiziskās sagatavošanas un uzturēšanas, taktikas, kaujas atbalsta un nodrošinājuma, kā arī SzS specializācijas studiju kursu apguvi atbilstoši NBS virsnieka kompetenču attīstības vadlīnijām.

6. Brīvās izvēles studiju studiju kursu mērķis: 1) bagātināt studiju saturu; 2) sniegt papildus zināšanas, lai sekmīgi apgūtu profesijas standartus; 3) padziļināt izpratni un pilnveidot profesionālās specializācijas prasmes; 4) padziļināt zināšanas, kas iegūtas A un B daļas priekšmetos; 5) paplašināt kadeta redzesloku humanitārajos un sociālajos jautājumos; 6) pilnveidot vadības un saskarsmes prasmes.

7. Apgūt pētniecības darba iemaņas, studējot militārās zinātnes nozares

literatūru, rakstot analītiskā pārskata esejas, veicot studiju darbus, gatavojot projektus un citus militārus uzdevumus un izstrādājot bakalaura darbu militārās vadības jomā, kurā tēmas aktualitāti nosaka AM un NBS attīstības vadlīnijas valsts drošības un aizsardzības jautājumos.

8. Studiju laikā nodrošināt obligātos ārpusstudiju kursus, lai uzturētu studējošo – profesionālā militārā dienesta karavīru – fizisko sagatavotību, praktiskās taktiskās un kaujas šaušanas iemaņas, kā arī veikt nepārtrauktu pedagoģiskās audzināšanas darbu, lai pilnveidotu topošā virsnieka līdera kompetences.

9. Veicināt studiju programmas satura un studiju procesa tālāko pilnveidi atbilstoši NBS attīstības plāniem, uzdevumiem un militāro tehnoloģiju attīstībai.

Profesionālajā augstākās izglītības bakalaura studiju programmā “Sauszemes spēku militārā vadība” apgūtās zināšanas un iegūtās praktiskās iemaņas dod iespēju profesionālajam bakalauram pildīt dienestu NBS SzS vienībās un štābos vidējā līmeņa komandējošā sastāva amatos.

NAA profesionālā bakalaura studiju programma “Sauszemes spēku militārā vadība” pēc satura un formas ir integrēta akadēmiskās ievirzes un lietišķo zinātņu studiju kursu un prakses sistēma specifiskā militārās vides kontekstā.

Studiju programmas mērķu un uzdevumu īstenošanas rezultātā tiks sasniegta SzS virsnieku profesionālā kompetence atbilstoši AM noteiktajām NBS attīstības jaunajām politiskajām iniciatīvām. 2015. gada 9. jūnija AM Personāla attīstības un izglītības padomē (protokols Nr. 4 “Par jaunas SzS militārās vadības studiju programmas izstrādi un ieviešanu”) tika pieņemts lēmums, ka jaunā studiju programma tiks izstrādāta, lai sagatavotu nākamos SzS vada komandierus, kuri ir spējīgi pieņemt atbildīgus lēmumus un vadīt apakšvienību komplicētos mūsdienu karadarbības apstākļos. Studiju programmā nākamais virsnieks apgūs bāzes zināšanas, tai skaitā nemilitārajos studiju kursus, kas nepieciešamas, lai nodrošinātu turpmāko karjeras izaugsmi. Aptuveni četras piektdaļas no studiju programmas satura tiks paredzētas vieglā kājnieka vada komandiera sagatavošanai un aptuveni viena piektā daļa programmas satura tiks paredzēta, lai sagatavotu topošos virsniekus dienestam specialitātēs.

Studējošie apgūs zināšanas un izkops prasmes SzS militārajā vadībā, taktikā, kaujas atbalstā un nodrošinājumā, kā arī bruņojuma, kaujas tehnikas un jauno militāro tehnoloģiju izmantošanā.

Studiju programmas obligātajā daļā (A daļa) studējošie iegūs vispārizglītojošās un teorētiskās zināšanas, kuras spēs lietot valodu un lietišķās komunikācijas, militārās vadības un militāro tehnoloģiju jomā, kā arī apgūs sociālos un humanitāros studiju kursus militārās vides kontekstā, lai apgūtās zināšanas spētu izmantot turpmākajā dienestā. Sasniedzamo studiju darba rezultātu prioritāte ir

topošā SzS vada komandiera svešvalodu prasmes, militārās vadības un militāro tehnoloģiju profesionālās kompetences.

Studiju programmas obligātās izvēles daļā (B daļa) studējošie apgūs teorētiskās zināšanas un iegūs prasmes fiziskās veselības uzturēšanas studijuursos, lai spētu patstāvīgi uzturēt savu fizisko veselību un fiziskās sagatavotības līmeni atbilstoši “NBS karavīru fiziskās sagatavošanas noteikumu” prasībām, kā arī iegūs profesionālās kompetences, lai spētu patstāvīgi vadīt sporta nodarbības, un, ja nepieciešams, sniegtu pirmo medicīnisko palīdzību.

Sasniedzamo studiju darba rezultātu prioritāte attiecībā uz profesionalizācijas un profesionālās specializācijas studiju kursiem ir topošā SzS vada komandiera zināšanu apguve kaujas operāciju plānošanā, kaujas atbalsta un nodrošinājuma studijuursos, kur studiju sasniegtais rezultāts ir topošā SzS vada komandiera profesionālā kompetence vadīt savu vienību miera laika apstākļos un spēja patstāvīgi pieņemt konceptuālus lēmumus militāro mācību, starptautisko militāro operāciju un kara laikā.

Katrā studiju kursā ir noteikti sasniegjamie studiju rezultāti zināšanu, prasmju un attieksmju līmeņos, kas atbilst B.Blūma (*B.Bloom*) mācību mērķu taksonomijai un Latvijas augstākās izglītības vides sasniegamo studiju rezultātu aktualitātēm. Studiju kursu aprakstus un detalizētus sasniegamos studiju rezultātus atbilstoši taksonomijas līmeņiem skatīt 11.pielikumā.

Studiju programma “Sauszemes spēku militārā vadība” nodrošinās kvalitatīvu militāro izglītību, kas atbilst Ministru kabineta 2010. gada 18. maija noteikumiem “Noteikumi par Profesiju klasifikatoru, profesijai atbilstošiem pamatuzdevumiem un kvalifikācijas pamatprasībām un Profesiju klasifikatora lietošanas un aktualizēšanas kārtību”, lai studējošais kā topošais militārais vadītājs būtu spējīgs:

- 1) vadīt padoto personālu miera, krīzes un kara gadījumā;
- 2) realizēt vadību – formulēt mērķus, pieņemt lēmumus un organizēt padotos noteikto mērķu sasniegšanai;
- 3) uzņemties un veikt augstāka komandiera pienākumu izpildi;
- 4) būt fiziski un psiholoģiski sagatavots darbībai ekstremālos apstākļos;
- 5) veikt zinātniskās pētniecības darbus militārās aizsardzības jomā.

1.4. Studiju programmas saturs

Studiju programmas izpilde paredzēta pilna laika klātienē trīs gados un sešos mēnešos (septiņos studiju semestros), apjoms – 160 KP (sk. 1. tabulu). Studiju gads pilna laika studijās ir sadalīts divos semestros, un pēdējā studiju gada noslēgumā notiek bakalaura darba aizstāvēšana. Studiju laikā ir paredzētas divas prakses.

Studiju programmas saturu veido:

- 1) studiju kursi – 128 kredītpunkti jeb 80% no kopējā apjoma;

- 2) prakse – 20 kredītpunktu jeb 12,5% no kopējā apjoma;
- 3) valsts pārbaudījums, ieskaitot bakalaura darba aizstāvēšanu, – 12 kredītpunkti jeb 7,5% no kopējā apjoma.

Diplomu par profesionālo bakalaura grādu un kvalifikāciju var saņemt studējošais, kurš ir sekmīgi nokārtojis visas studiju programmas prasības, sekmīgi nokārtojis valsts pārbaudījumus un aizstāvējis bakalaura darbu.

Studiju programmas kursi ir plānoti deviņos moduļos:

1. Taktikas studiju kursi – 36 kredītpunkti jeb 22,5%.
2. Militārās vadības studiju kursi – 16 kredītpunkti jeb 10%.
3. Militāro tehnoloģiju studiju kursi – 16 kredītpunkti jeb 10%.
4. Kaujas atbalsta un nodrošinājuma studiju kursi – 14 kredītpunkti jeb 8,75%.
5. Sociālo un humanitāro zinātņu studiju kursi – 14 kredītpunkti jeb 8,75%.
6. Valodu un lietišķās komunikācijas studiju kursi – 12 kredītpunkti jeb 7,5%.
7. Profesionālās specializācijas studiju kursi – 8 kredītpunkti jeb 5%.
8. Fiziskās veselības uzturēšanas studiju kursi – 6 kredītpunkti jeb 3,75%.
9. Brīvās izvēles studiju kursi – 6 kredītpunkti jeb 3,75%.

Studijas programmas plāns

Studiju programmas mērķa un uzdevumu īstenošanu nodrošina šādi studiju saturu veidojošie moduļi:

Taktikas studiju kursi – “Kaujas operāciju veidi”, “Kājnieku vada/rotas operāciju plānošana un vadīšana”, “Vada taktika”, “Kājnieku bataljona operāciju plānošana un vadīšana”, “Kaujas prasmju uzturēšana (vasaras lauku nometne)”, “Nekonvenciālā karadarbība”, “Kaujas lauka izlūkošana”, “Taktiskās šaušanas nodarbību vadīšana” (sertifikācija), “Artilērijas/mīnmetēju priekšējais uguns novērotājs”, “Stacionārās šaušanas nodarbību vadīšana” (sertifikācija) un “Kaujas izturības kurss”.

Militārās vadības studiju kursi – “Militārā vadība”, “Militārā ētika”, “Militārā psiholoģija”, “Militārā pedagoģija”, “Militāro mācību plānošana” un studiju darbs Militārās vadības studiju kursu ietvaros.

Militāro tehnoloģiju studiju kursi – “Lietišķā matemātika”, “Lietišķā fizika”, “Informācijas tehnoloģiju lietošana un aizsardzība”, “Transportlīdzekļu uzbūve, ekspluatācija, apkope”, “Šaušanas mācība”, “Sakaru organizācija”, “Munīcijas un spridzināšanas pamati”, kā arī studiju darbs Militāro tehnoloģiju studiju kursu ietvaros.

Kaujas atbalsta un nodrošinājuma studiju kursi – “Sakaru mācība”, “Uguns atbalsts”, “Kājnieku ieroču uzbūve un spējas”, “Militārās ģeotelpiskās informācijas un meteoroloģijas pamati”, “Kaujas tehnika un bruņojums”, “Kaujas inženieratbalsts”, “Pretgaisa un prettanku vienību spējas un izmantošana”,

“Aizsardzība pret masveida iznīcināšanas ieročiem (AMII)”, “Kaujas nodrošinājums” un “Medicīniskais nodrošinājums”.

Sociālo un humanitāro zinātņu studiju kursi – “Vides aizsardzība”, “Darba drošība un civilā aizsardzība”, “Drošības politikas un aizsardzības stratēģijas pamati”, “Aizsardzības ekonomikas pamati”, “Projektu vadība”, “Militārās tiesības”, “Karamākslas vēsture” un “Latvijas militārā vēsture”.

Valodu un lietišķās komunikācijas studiju kursi – “Profesionālā angļu valoda” (ja vairāk par 90 ALCPT, tad “Profesionālā krievu valoda” vai “Profesionālā franču valoda”), “Latviešu valodas stilistika”, “Retorika”, “Dokumentu pārvaldība”, “Lietišķā etiķete un protokols”, “Pētnieciskā darba metodoloģija” un “Loģika”.

Profesionālās specializācijas studiju kursi – “Izlūkošanas vada komandiera kurss”, “Uguns atbalsta vada komandiera kurss”, “Nodrošinājuma vada komandiera kurss”, “Sakaru vada komandiera kurss” un “Mehanizētā kājnieku vada komandiera kurss”, kā arī studiju darbs speciālizēto studiju kursu ietvaros.

Studiju procesā profesionālās specializācijas studiju kursi var tikt mainīti atbilstoši AM un NBS noteiktajām jaunajām politiskajām iniciatīvām un SzS attīstības plānam.

Fiziskās veselības uzturēšanas studiju kursi – “Vispārējā fiziskā sagatavošana”, “Militāri lietišķā fiziskā sagatavošana”, “Vispārējās fiziskās sagatavošanas nodarbību vadīšana”, “Fiziskās veselības uzturēšana” un “Paplašinātas pirmās medicīniskās palīdzības sniegšana”.

Brīvās izvēles studiju kursi tiek īstenoti trīs studiju virzienos: Humanitārie un sociālie studiju kursi (“Stratēģiskā komunikācija”, “Pasaules mūsdienu vēsture”, “Ievads starptautiskajā politikā”, “Latvijas drošības politika”), Vadības un saskarsmes studiju kursi (“Stresa menedžments”, “Līdera kompetenču attīstība”, “Komunikācijas prasmju attīstīšana”, “Personības izaugsmes treniņš”) un Profesionālās specializācijas studiju kursi (“Sporta medicīna”, “Gaisa kontrolieru kurss (JTAC)”, “Laivu vadītāja glābēja kurss”).

Brīvās izvēles daļa (C daļa) ir 6 kredītpunkti. Katrs studiju kurss ir 2 kredītpunktu apjomā. Studējošajam kopumā jāizvēlas 3 studiju kursi, pa vienam no trim iepriekš minētajiem studiju virzieniem.

Studiju procesā brīvās izvēles studiju kursu piedāvājums var atšķirties, pamatojoties uz studiju nepieciešamību un kvalitātes izvērtējumu, saglabājot koncepciju par trīs izvēles virzieniem.

Studiju programmu “Sauszemes spēku militārā vadība” tiks īstenota NAA sadarbībā ar NBS vienībām, kuras īsteno pieaugušo izglītības programmas, citām NBS vienībām, Zemessardzi.

Studiju plāns

	Studiju kursa nosaukums	1.kurss	2.kurss		3.kurss		4.kurss		KP	ZP F
		II/P	III/ R	IV/ P	V/R	VI/ P	VII/ R	VII I/P		
A daļa	OBLIGĀTĀ DAĻA (Vispārizglītojošie un nozares teorētiskie pamatkursi un informācijas tehnoloģijas studiju kursi)	16,5	19	8	6	7,5	0	1	58	
1.	Valodu un lietišķās komunikācijas modulis	5	6	1					12	
1.1.	Profesionālā angļu valoda (ja vairāk par 90 ALCPT, tad Profesionālā krievu vai Profesionālā franču valoda)	5							5	E
1.2.	Latviešu valodas stilistika		1						1	IE
1.3.	Retorika		1						1	IE
1.4.	Dokumentu pārvaldība		1						1	IE
1.5.	Lietišķā etiķete un protokols			1					1	IE
	*Balles dejas	0	0						0	
1.6.	Pētnieciskā darba metodoloģija		1						1	IE
1.7.	Loģika		2						2	IE
2.	Sociālo un humanitāro zinātņu modulis	1	9		4				14	
2.1.	Vides aizsardzība	1							1	IE
2.2.	Darba drošība un civilā aizsardzība		1						1	IE
2.3.	Drošības politikas un aizsardzības stratēģijas pamati		2						2	IE
2.4.	Aizsardzības ekonomikas pamati				2				2	IE
2.5.	Projektu vadība				2				2	IE
2.6.	Militārās tiesības		2						2	IE
2.7.	Karamākslas vēsture		2						2	IE
2.8.	Latvijas militārā vēsture		2						2	IE
	*Vēsturisko kaujas vietu apmeklējums un kauju analīze	0	0	0	0	0	0		0	
3.	Militārās vadības modulis	4,5		7		3,5		2	16	
3.1.	Militārā vadība	2		3		1			6	E
3.2.	Militārā ētika	1							2	IE
3.3.	Militārā psiholoģija	1		1,5		0,5			3	E
3.4.	Militārā pedagogija	0,5		0,5		2			3	E
3.5.	Militāro mācību plānošana							1	1	E
3.6.	Studiju darbs			2					2	IE
4.	Militāro tehnoloģiju modulis	6	4		2	4			16	
4.1.	Lietišķā matemātika	2							2	IE
4.2.	Lietišķā fizika	2							2	IE

4.3.	Informācijas tehnoloģiju lietošana un aizsardzība	2						2	IE
4.4.	Transportlīdzekļu uzbūve, ekspluatācija, apkope		2					2	E
4.5.	Šaušanas mācība			2				2	E
4.6.	Sakaru organizācija				2			2	E
4.7.	Munīcijas un spridzināšanas pamati					2		2	E
4.8.	Studiju darbs					2		2	IE
B daļa	OBLIGĀTĀS IZVĒLES DAĻA (Nozares profesionālās specializācijas studiju kursi)	5	3	5	12	12	17	10	64
5.	Fiziskās veselības uzturēšanas modulis	1	2	2	1			6	
5.1.	Vipārējā fiziskā sagatavošana	1	1					2	E
5.2.	Militāri lietīšķā fiziskā sagatavošana			1				1	IE
5.3.	Vispārējās fiziskās sagatavošanas nodarbību vadīšana				1			1	IE
	* Sports	0	0	0	0	0	0	0	
5.4.	Fiziskās veselības uzturēšana		1					1	IE
5.5.	Paplašinātas pirmās medicīniskās palīdzības sniegšana			1				1	IE
6.	Taktikas modulis	3		1	1	12	17	2	35
6.1.	Kaujas operāciju veidi	1						1	IE
6.2.	Kājnieku vada/rotas operāciju plānošana un vadīšana			1				1	IE
6.3.	Vada taktika (taktikas kurss)						17	17	E
6.4.	Kājnieku bataljona operāciju plānošana un vadīšana							2	IE
6.5.	Kaujas prasmju uzturēšana (vasaras lauku noimetne)	1		1		1		3	IE
6.6.	Nekonvenciālā karadarbība					2		2	IE
6.7.	Kaujas lauka izlūkošana					1		2	E
6.8.	Taktiskās šaušanas nodarbību vadīšana (sertifikācija)					4		4	E
6.9.	Artillerijas/mīnmetēju priekšējais uguns novērotājs (sertifikācija)					3		2	E
6.10.	Stacionārā šaušana (sertifikācija)	1						1	IE
	*Šaušanas iemaņu uzturēšana	0		0		0	0	0	
6.12.	Kaujas izturības kurss (KIK)					1		1	IE
7.	Kaujas atbalsta un nodrošinājuma modulis	1	1	2	10			14	
7.1.	Sakaru mācība		1		1			2	IE
7.2.	Uguns atbalsts				1			1	IE
7.3.	Kājnieku ieroču uzbūve un spējas		2					2	IE
7.4.	Militārās ģeotelpiskās informācijas un meteoroloģijas pamati	1						1	IE
7.5.	Kaujas tehnika un bruņojums				2			2	IE
7.6.	Kaujas inženieratbalsts				2			2	IE
7.7.	Pretgaisa un prettanku vienību spējas un izmantošana				1			1	IE

7.8.	Aizsardzība pret masveida iznīcināšanas ieročiem (AMII)				1				1	IE
7.9.	Medicīniskais nodrošinājums				1				1	IE
7.10.	Kaujas nodrošinājums				1				1	IE
8.	Profesionālās specializācijas modulis							8	8	E
8.1.	Izlūkošanas vada komandiera kurss							7	7	E
8.2.	Uguns atbalsta vada komandiera kurss							7	7	E
8.3.	Nodrošinājuma vada komandiera kurss							7	7	E
8.4.	Sakaru vada komandiera kurss							7	7	E
8.5.	Mehanizētā kājnieku vada komandiera kurss							7	7	E
8.6.	Studiju darbs							1	1	IE
C daļa	BRĪVĀS IZVĒLES DAĻA				4			2	6	
9.1.	Humanitārie / sociālie studiju kursi				2				2	IE
9.2.	Vadības un saskarsmes studiju kursi				2				2	IE
9.3.	Profesionālās specializācijas studiju papildkursi							2	2	IE
D daļa	PRAKSE			8			7	5	20	
E daļa	VALSTS PĀRBAUDĪJUMU DAĻA		1	1	3	4	0	3	12	
	Bakalaura darbs		1	1	3	4	0	1	10	A
	Valsts eksāmens							2	2	E
	KOPĀ:	21,5	23	23	24	23,5	24	21	160	

Piezīme. IE – ieskaite, E – eksāmens, A – aizstāvēšana, *ārpusstudiju kursi profesionālo prasmju uzturēšanai

Viens kredītpunkts atbilst studējošā 40 akadēmisko stundu darba apjomam (vienai studiju nedēļai), kurā līdz 50 procentiem stundu paredzēts kontaktstundām. Viena kontaktstunda ir akadēmiskā personāla un studējošā tieša saskarsme, kuru īsteno studiju programmas mērķu un uzdevumu sasniegšanai un kuras ilgums ir 45 minūtes. Praktiskās nodarbības atkarībā no studiju kursa specifikas (“Taktikā”, “Šaušanas mācībā”, “Kaujas prasmju uzturēšanā” un “Kaujas izturības kursā”) un apvienotajās taktiskajās mācībās var būt garākas.

Programmas militārās vadības, militāro tehnoloģiju un profesionālās specializācijas studijuursos apgūst topošajiem SzS virsniekiem nepieciešamās kompetences. Studiju programmas „Sauszemes spēku militārā vadība” studiju kursu aprakstus skatīt 11. pielikumā.

Studiju programmas apguve notiek, izmantojot individuālās un kolektīvās

apmācību organizācijas formas, lietojot teorētiskās un praktiskās mācību metodes. Teorētiskās zināšanas studenti apgūst lekcijās, semināru nodarbībās un patstāvīgās literatūras studijās. Studējošajiem nepieciešamās praktiskās iemaņas militārajā jomā veido un attīsta pieredzējušu virsnieku vadībā semināros, sindikātu darbos un praktiskajās lauku nodarbībās. Savukārt, valodu, lietišķās komunikācijas, sociālo un humanitāro zinātņu studiju kursus studējošie apgūst pieredzējušu docētāju vadībā.

Studiju darbs ir studējošo patstāvīgs pētnieciskais darbs, kas attīsta studentu profesionālo kompetenci un veicina pētnieciskā darba prasmju veidošanos, lai izstrādātu bakalaure darbu. Studiju procesā studenti izstrādā un aizstāv trīs studiju darbus militārās vadības, militāro tehnoloģiju un profesionālās specializācijas studijuursos.

Bakalaura darbs ir studentu patstāvīgs pētnieciskais darbs. Bakalaura darbu students izstrādā Mācību padomes apstiprināta darba vadītāja vadībā. Darba izstrādes gaitā students apkopo studiju priekšmetos apgūtās teorētiskās zināšanas, veicot praktisku/analītisku pētījumu. Bakalaura darbam jāapliecina studenta prasme izstrādāt priekšlikumus pētījuma rezultātu ieviešanai praksē. Bakalaura darbs ir profesionālās bakalaura studiju programmas noslēdzošais posms un ir nepieciešams nosacījums profesionālā bakalaura grāda iegūšanai militārās vadības jomā.

Praksi plāno atbilstoši iegūstamajam profesionālajam grādam SzS militārajā vadībā un profesionālajai kvalifikācijai – Nacionālo bruņoto spēku leitnants.

1.5. Studiju programmas īstenošanas mehānisms

NAA akreditētā studiju virziena "Militārā aizsardzība" jauno studiju programmu "Sauszemes spēku militārā vadība" realizēs paralēli esošajai akreditētajai studiju programmai "Sauszemes spēku militārā vadība", ko pašlaik īsteno sadarbībā ar RTU līdz 2022. gadam.

Uzstādītie pamatprincipi militārās izglītības apgūvē paliek nemainīgi salīdzinot ar NAA akreditētajām profesionālā bakalaura studiju programmām. Jaunā studiju programma tiks uzsākta paralēli esošajām studiju programmām un tiks īstenota pa semestriem. Būtiskākā atšķirība, ja NAA sāks īstenot jaunu "Sauszemes spēku militārā vadība" studiju programmu, tad tās ilgums būs 3,6 gadi, kas atbilst darba devēja prasībām. Tā kā visi studējošie ir profesionālā dienesta karavīri, tad akadēmiskā gada ilgums ir paredzēts 11 mēneši, tādējādi pilna laika studijās vienā semestrī studentiem jāapgūst no 20 līdz 24 kredītpunktiem no kopējā 160 kredītpunktu skaita. Kredītpunkts ir studiju kursu izpildes studenta darba apjoma mērvienība. Lekcijas, semināri un praktiskie darbi (sindikātu darbi auditorijās) kontaktstundās sastāda no 35% līdz 50% atkarībā no studiju kursa mērķa un satura. Studiju obligātās daļas studiju kursu apgūvē ir ievērota vispārpieņemtā izglītības prakse augstskolās par viena kredītpunkta īstenošanas apjomu kontaktstundu un

studējošā patstāvīgā darba apjoma līdzsvarošanu. Savukārt, profesionālās specializācijas kursu apguvei (B bloks), piemēram, “Kaujas prasmju uzturēšana” vai “Kaujas izturības kurss”, kontaktstundu skaits var būt pat 100%. Kaujas apmācību studijās slodzi nerēķina pēc akadēmiskajiem radītājiem, bet pēc profesionālā militārā dienesta – 24 stundas diennaktī, kad mācības var notikt gan dienas laikā, gan nakts laikā. Tādējādi militārās apmācības ir nodrošinātas gan labas, gan sliktas redzamības apstākļos.

Studiju organizācijas formas un mācību metodes lieto atbilstoši kopējam studiju programmas mērķim un uzdevumiem saskaņā ar katra studiju kursa aprakstu, kā arī, pamatojoties uz augstākās izglītības pedagoģijas jaunākajām atziņām un aktualitātēm militārās izglītības jomā. Studijuursos ir paredzēta eseju, referātu, projektu un sindikātu uzdevumu izstrāde, ko kadeti veic individuāli vai grupas sastāvā. Darba rezultātus prezentē, uzstājoties auditorijai. Katra studiju kursa noslēgumā studējošie kārto rakstisku vai mutisku ieskaiti vai eksāmenu.

Pamatojoties uz studiju programmas mērķiem, kā prioritāti izvirza tādu SzS vada komandieru sagatavošanu, kuri spēj būt militārie līderi, tādēļ īpašu uzmanību pievērš militārās vadības studiju kursu īstenošanai, kuros apgūs ne tikai teorētiskās zināšanas un vadības pamatprasmes sindikātu darbos, bet pieredzējuši militārie docētāji (virsnieki un speciālisti) piedalīsies un vērtēs studiju darba rezultātus tādās jomās kā taktikas prasmju uzturēšana, kaujas izturības apmācība, kā arī vēsturisko kaujas vietu analīzes pasākumos, kas saistās ar kadetu apgūto Latvijas militārās vēstures, karamākslas un militārās vadības zināšanu reproducēšanu, kā arī specifisku militāro uzdevumu veikšanu.

Jaunās studiju programmas “Sauszemes spēku militārā vadība” īstenošanā NAA pilnveidos SzS virsnieku studiju kvalitāti profesionālās specializācijasursos. Studiju realizācija orientēta uz noteikto mērķi un darba devēja pieprasījuma nodrošinājumu, lai studējošie apgūtu padziļinātas zināšanas un nepieciešamās kompetences kaujas operāciju plānošanā un vadīšanā no vada līdz rotas/balaljona līmenim un lai, absolvējot NAA, spētu vadīt/komandēt SzS struktūrvienības vadu ikdienas dienestā, kā arī starptautiskajās militārajās operācijās, krīzes situācijā un kara laikā. Topošais virsnieks specializēsies atbilstoši vada komandiera kvalifikācijai. Salīdzinot ar eksistējošo studiju programmu “Sauszemes spēku militārā vadība”, ko īsteno sadarbībā ar RTU, licencējamās studiju programmas īstenošanā ir nozīmīgas novitātes, kas saistītas ar darba devēja pieprasījumu.

Militāro tehnoloģiju studiju kursu saturu un kvalitāti pārraudzīs kvalificēti militārie docētāji, un studējošais apgūs ne tikai teoriju, bet arī lietišķās matemātikas un fizikas zināšanas, kas tiks lietotas praksē, lai vada komandiera līmenī spētu veikt nepieciešamos aprēķinus un vadīt spridzināšanas darbus, organizēt sakaru procedūras un kontrolēt militāro transportlīdzekļu ekspluatāciju un apkopi, kā arī

spētu lietot bruņojumā esošos ieročus.

Prioritāte ir taktikas prasmju uzturēšana un Kaujas izturības kurss, lai topošais komandieris spētu apzināties, izvērtēt un praksē pārbaudīt savas psiholoģiskās un fiziskās sagatavotības iespējas paaugstinātas fiziskās un psiholoģiskās slodzes apstākļos, veicot militārus taktiskos uzdevumus. Kaujas prasmi uzturēšanas kursu īsteno vasaras lauku nometnē viena mēneša laikā kā individuālas un kolektīvas nodarbības. Kursa noslēgumā kārtos ieskaiti.

Studiju programma nodrošinās NBS noteiktās kvalifikācijas sertifikātu iegūšanu studiju procesā, lai absolvents, sākot dienestu SzS, spētu patstāvīgi vadīt kaujas šaušanas nodarbības un veikt citus profesionālās specializācijas specifiskus uzdevumus. Profesionālās specializācijas kursos topošais vada komandieris apgūs padziļinātas zināšanas, kas nepieciešamas izlūkošanas un vieglā kājnieku vada, uguns atbalsta, mehanizētā kājnieku, sakaru un nodrošinājuma vada komandierim.

Papildus obligāto studiju kursu apguvei studējošie apmeklēs sporta nodarbības, kas ir nepieciešamas viņu fiziskās formas uzturēšanai un profesionālo uzdevumu veikšanai. Studiju programmā 1. kursā papildus ir paredzēts studiju kurss “Balles dejas”, kura mērķis ir nodrošināt nākamajiem virsniekiem zināšanas balles deju terminoloģijā, kā arī sekmēt apgūto teorētisko zināšanu praktisku izmantošanu deju pasākumos. Studiju laikā ir plānots arī vēsturisko kaujas vietu apmeklējums un kauju analīzes veikšana.

Praksi īsteno saskaņā ar Prakses izpildes nolikumu atbilstoši studiju plānam 2. un 4. studiju gadā (sk.4.pielikumu).

Jaunajā studiju programmā bakalaura darba izstrādes procesā tiks ieviestas jaunas prasības, lai nodrošinātu studējošā iespējas pilnvērtīgāk veikt pētniecisko darbu līdztekus karavīra profesionālajām aktivitātēm. Visu studiju kursu prasības tiks līdzsvarotas un sistematizētas atbilstoši sasniedzamajiem studiju rezultātiem, lai sekmētu bakalaura darba izstrādi darba vadītāja un kompetentu militāro ekspertu vadībā. Jaunās studiju programmas plāns paredz, ka katrā semestrī studējošais izstrādā un aizstāv noteiktu bakalaura darba rezultātu: pētījuma projekts un literatūras avotu analīze, teorētiskā daļa, empīriskā/analītiskā daļa, darba piešaizstāvēšana un darba noslēguma aizstāvēšana.

Pamatojoties uz NAA studiju organizācijas praksi, studējošajiem kursus vadīs profesionāli kvalificēti militārie docētāji (virsnieki, instruktori), NAA akadēmiskais personāls un viesprofesori, viesdocētāji un vieslektori. Papildus organizēs vispārizglītojošas lekcijas, ko vadīs pieaicināti augsta līmeņa militārie eksperti un pētnieki drošības un aizsardzības jautājumos.

Studiju procesā veiks nepārtrauktu studiju rezultātu analīzi, izmantojot e-studiju vides (ILIAS) aptauju sistēmu atbilstoši NAA studiju kvalitātes un uzturēšanas koncepcijai.

1.6. Izglītības kritēriji studiju rezultātu sasniegšanai un novērtēšanai, pārbaudes formas un kārtība

Studiju rezultātus novērtē pēc desmit ballu skalas atbilstoši pieņemtajiem standartiem (Izglītības un zinātnes ministrijas 1998. gada 14. aprīļa rīkojums Nr. 208 “Par studiju rezultātu vērtējumu vienotu uzskaiti”) un ECTS (*European Credit Transfer System*)

2. tabula

Studiju rezultātu vērtēšanas sistēma

Apguves līmenis	Vērtējums	Skaidrojums	Aptuvena ECTS atzīme
Ļoti augsts	10	izcili (<i>with distinction</i>)	A
	9	teicami (<i>excellent</i>)	A
Augsts	8	ļoti labi (<i>very good</i>)	B
	7	labi (<i>good</i>)	C
Vidējs	6	gandrīz labi (<i>almost good</i>)	D
	5	viduvēji (<i>satisfactory</i>)	E
Zems	4	gandrīz viduvēji (<i>almost satisfactory</i>)	E/FX
	3-1	negatīvs vērtējums (<i>unsatisfactory</i>)	Fail

10 (izcili) – zināšanas, kas pārsniedz studiju programmas prasības, liecina par patstāvīgiem pētījumiem un problēmu dziļu izpratni;

9 (teicami) – pilnā mērā apgūtas studiju programmas prasības, iegūta prasme patstāvīgi lietot iegūtās zināšanas;

8 (ļoti labi) – pilnā mērā apgūtas studiju programmas prasības, taču reizēm trūkst dziļākas izpratnes un spējas zināšanas patstāvīgi piemērot sarežģītākajiem jautājumiem;

7 (labi) – apgūtas studiju programmas prasības, taču vienlaikus konstatējami arī atsevišķi mazāk svarīgi trūkumi zināšanu apgūvē;

6 (gandrīz labi) – apgūtas studiju programmas prasības, taču vienlaikus konstatējami atsevišķi lielāki trūkumi zināšanu apgūvē, nepietiekami dziļa jautājumu izpratne;

5 (viduvēji) – visumā apgūtas studiju programmas prasības, kaut arī konstatējama vairāku svarīgu problēmu nepietiekami dziļa izpratne;

4 (gandrīz viduvēji) – visumā apgūtas studiju programmas prasības, konstatējama vairāku svarīgu problēmu nepietiekama izpratne un grūtības apgūto zināšanu praktiskajā izmantošanā;

3 (vāji) – apgūtas virspusējas zināšanas par priekšmeta svarīgākajām problēmām, taču nav spēju tās praktiski izmantot;

2 (ļoti vāji) – apgūtas virspusējas zināšanas par priekšmeta svarīgākajām

problēmām, taču citās svarīgās problēmās pilnīgi trūkst orientācijas;

1 (ļoti, ļoti vāji) – nav izpratnes par priekšmeta problemātiku.

Studiju rezultātus vērtē pēc diviem kritērijiem:

1) kvalitatīvais kritērijs – vērtējums eksāmenā pēc 10 ballu sistēmas, ieskaitē – “ieskaitīts” un “neieskaitīts”;

2) kvantitatīvais kritērijs – kredītpunkti, iegūstot pozitīvu vērtējumu par studiju kursa obligātā satura apguvi.

Zināšanu novērtēšanā docētāji izmanto šādas formas: kontroldarbi, testi, studējošo patstāvīgā un grupu darba prezentēšana semināros, referātu, eseju un studiju darbu sagatavošana un aizstāvēšana.

Galvenā vērtēšanas metode studiju kursu zināšanu apgūvē ir eksāmens vai diferencētā ieskaite. Vērtēšana pamatojas uz kadeta studiju darba sasniegumiem saskaņā ar katra studiju kursa mērķu un prasību izpildi (sekmība kontroldarbos, aktivitāte semināros un sindikātu darbos, patstāvīgo darbu izstrāde u.c.).

Docētāji, uzsākot studiju kursu, iepazīstina studējošos ar kursa mērķi, izpildes nosacījumiem, sasniedzamajiem rezultātiem un vērtēšanas kritērijiem. Papildus studējošos informē, kā studiju kursu pakāpeniska apguve ietekmēs noslēguma pārbaudījumu.

1.7. Studiju programmas kvalitātes nodrošinājums

NAA studiju programmas kvalitātes vadības sistēmu reglamentē Senāta 2010. gada 30. aprīļa sēdes protokola Nr. 21 ar lēmumu Nr. 2 apstiprināts “NAA Studiju kvalitātes un iekšējās kontroles nolikums”, kas nosaka augstākās profesionālās izglītības militārās studiju kvalitātes nodrošināšanas un uzturēšanas kārtību NAA.

Studiju kvalitātes novērtēšanu veic regulāri NAA vadības sēdēs, nodaļu sēdēs un akadēmijas personālsastāva kopsapulcēs, kā arī kopējās AM un NBS konferencēs. Studiju kvalitātes novērtējums ir svarīgs NAA darbības, resursu un iespēju izvērtējums. Iespēju analīzi veic, lai skaidri apzinātu trūkumus un ieteiktu priekšlikumus to novēršanai. Studiju kvalitātes un iekšējās kontroles darba grupu vada NAA prorektors, un tā sastāv no NAA īstenojamo mācību programmu direktoriem un kursu priekšniekiem. Studiju kvalitātes kontrole notiek plānveidīgi pēc katra studiju semestra. Studiju kvalitātes un iekšējās kontroles darba grupa organizē šādus pasākumus, lai apkopotu un analizētu datus par studiju kvalitāti:

1. Vienu reizi gadā veic NAA absolventu aptauju par studiju kvalitāti un apgūto zināšanu lietderīgumu, pildot dienesta pienākumus. Papildus var būt organizēta NAA absolventu konference. Absolventu viedokļus par studiju kvalitāti apkopo konferences rezolūcijā.

2. Kadetu aptaujas par studiju kvalitāti veic pēc katra mācību semestra un, ja nepieciešams, pēc jauna studiju kursa īstenošanas, iekļaujot kadetu viedokli par

akadēmiskā personāla pasniegšanas darbu.

3. Vienu reizi gadā veic akadēmiskā un administratīvā personāla aptauju par studiju procesu un studiju kvalitātes nodrošināšanu NAA.

Studiju kvalitātes aptaujas veic e-studiju vidē. Reizi gadā studiju programmu direktori sniedz pašnovērtējuma ziņojumu NAA Mācību padomei. NAA studiju programmas pašnovērtējuma ziņojums ir kritisks pārskats par studiju kvalitāti un resursu izlietojumu, lai apzinātu studiju procesa problēmas un ieteiktu priekšlikumus to novēršanai. Priekšlikumus par studiju kvalitātes uzlabošanu apspriež Mācību padomes sēdēs.

NAA vadība ņem vērā Latvijas izglītības sistēmas prasības saistībā ar izglītības kvalitātes nodrošināšanas aktualitātēm augstskolās. NAA vadība periodiski analizē NAA atlases uzņemšanas komisijas atzinumus un studējošo darba rezultātus, lai izstrādātu jaunus priekšlikumus studējošo uzņemšanas prasībām. Studējošo pašpārvaldei – Krīvu padomei – ir tiesības izteikt priekšlikumus NAA vadībai par studiju kvalitātes trūkumiem un ieteikt savu skatījumu par studiju procesa pilnveidošanu. NAA vadība izskata Krīvu padomes viedokli par studiju organizācijas kvalitāti un analizē sniegtos priekšlikumus. Reizi gadā Studiju kvalitātes un iekšējās kontroles darba grupas vadītājs sniedz ziņojumu NAA Senāta sapulcei publiskai apspriešanai, kuru veido šādas daļas: NAA mērķi un uzdevumi, studiju organizācija un vadība, akadēmiskais personāls, resursi un finansējums, kvalitātes nodrošinājums. Studiju kvalitātes ziņojumā ietvertos priekšlikumus, ja tos atbalsta Senāta sapulce, iekļauj attīstības plānā.

Studiju kvalitātes tiešo vērtēšanu veic darba devējs (NBS SzS), kad studējošie ir praksēs, kā arī pēc NAA absolventu profesionālā darba snieguma, stājoties vada komandiera amatā. Nepārtraukta NAA ārējās un iekšējās studiju kvalitātes uzraudzība notiek NBS, AM līmenī sadarbībā ar IZM, ko iepriekš izvērtē MVP/NAA kopsapulcēs, NBS konferencēs un AM sēdēs.

1.8. Plānotais studējošo skaits un pašpārvalde

Studiju vietu skaitu nosaka saskaņā ar NBS komandiera apstiprināto virsnieku sagatavošanas plānu un AM Personāla attīstības un izglītības padomes sēdes lēmumu. Programmā ir paredzētas tikai budžeta vietas. 2017./18. akadēmiskajā gadā šajā programmā tiek plānots uzņemt 45 studentus.

Pirms studijām studiju programmā visiem atlasītajiem kandidātiem jāapgūst Kadeta kandidāta kursa programma – 13 nedēļas Nacionālo bruņoto spēku Kājnieku skolā (Alūksne) un 8 nedēļas Nacionālo bruņoto spēku Instruktoru skolā (Cēsis). Pēc kursu veiksmīgas apguves kadetkandidāts tiek imatrikulēts NAA un uzsāk studijas.

Lai nodrošinātu Nacionālo bruņoto spēku personāla skaita plānveidīgu pieaugumu atbilstoši NBS vienību vajadzībām noteikto uzdevumu izpildei, ir plānots sagatavot studiju programmā šādu virsnieku skaitu pa gadiem:

2018. gadā – 33;

2019. gadā – 35;

2020. gadā – 40;

2021. gadā – 90.

2021. gadā ir plānoti 90 absolventi, ņemot vērā, ka programmu absolvēs studenti, kas studēja pēc 4,6 gadu studiju plāna sadarbībā ar RTU, un absolvēs tie, kas tiks uzņemti 2017./18. ak. gadā un studēs 3,6 gadus.

Studiju virzienā “Militārā aizsardzība” NAA sekmīgi īsteno vairākas studiju programmas, kur studiju kvalitātes uzlabošanā būtisku nozīmi ieņem studējošo pašpārvalde – NAA Krīvu padome. Krīvu padomes darbības mērķis ir pārstāvēt NAA studējošos un aizstāvēt viņu tiesības un intereses, kā arī sadarbībā ar atbildīgajām institūcijām veicināt izglītības un zinātnes pilnveidi militārajā sfērā.

Krīvu padomes uzdevumi ir:

1. Reprezentēt un popularizēt Latvijas Nacionālo aizsardzības akadēmiju;
2. Sadarboties ar citu augstskolu studējošajiem un studējošo pašpārvaldēm Latvijā un ārpus tās;
3. Izzināt studējošo vajadzības, intereses un vēlmes akadēmiskā procesa uzlabošanai un sniegt priekšlikumus uzlabojumu īstenošanai;
4. Organizēt un koordinēt studējošo ārpusnodarbību aktivitātes;
5. Informēt studējošos par Krīvu padomes darbību un aktivitātēm;
6. Izstrādāt Krīvu padomes budžeta projektu un uzraudzīt tā izlietojumu.

1.9. Programmas īstenošanā iesaistītais akadēmiskais personāls

NAA akadēmisko personālu komplektē, pamatojoties uz Augstskolu likumu, Militārā dienesta likumu, Ministru kabineta 2014. gada 16. decembra noteikumiem Nr. 774 “Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas darbības noteikumi”, Ministru kabineta 2015. gada 24. septembra rīkojumu Nr. 576 “Par Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Satversmes apstiprināšanu”, NAA noteikto kārtību par akadēmisko un vispārējo personālu.

Atbilstoši noteiktajiem normatīvajiem aktiem un “Sauszemes spēku militārās vadības” studiju programmas mērķiem un uzdevumiem studiju programmas īstenošanu nodrošinās kvalificēts civilo darbinieku sastāvs (turpmāk tekstā – CD) un profesionālā dienesta vai no aktīvā dienesta atvaļināti karavīri. Docētāju darbu veiks NAA pastāvīgais personāls (CD un karavīri) un ar NBS komandiera pavēli piekomandētie virsnieki no citām NBS vienībām, kā arī viesprofesori, viesdocenti un vieslektori no NAA sadarbības augstskolām.

Kopumā studiju programmas īstenošanā tiks iesaistīti 58 docētāji, kuru sastāvā 19 NAA un 16 NBS docētāji – militārpersonas un 13 NAA akadēmiskais personāls – civilie darbinieki, kā arī 10 viesdocētāji no sadarbības augstskolām:

16 doktori (ieskaitot viesdocētājus);

21 maģistri;

17 ar augstāko izglītību (militārās jomas speciālisti);

4 ar nepabeigtu augstāko izglītību (militārās jomas speciālisti) (skat.3.tabulu).

Studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku sarakstu ar apliecinājumiem par gatavību piedalīties programmas īstenošanā skatīt 10.pielikumā.

3. tabula

Docētāji studiju programmā “Sauszemes spēku militārā vadība”

Nr.	Docētājs	Kvalifikācija	Studiju kursa nosaukums	Darba vieta
1.	Laila Vācere, Andrejs Vasiļenko Vladislavs Serbžinskis Inga Mackēviča	Dr. philol. Dr. philol. Mg. philol. Mg. philol.	Profesionālā angļu valoda Profesionālā krievu valoda Profesionālā franču valoda	VS
2.	Ilze Lokmane	Dr. philol.	Latviešu valodas stilistika	CD
3.	Ojārs Lāms	Dr. philol.	Retorika	CD
4.	Ilona Ozoliņa	MBA	Dokmentu pārvaldība	CD
5.	Vlt. Silva Andersone	Mg. sc. ing.	Lietišķā etiķete un protokols	GS AB
6.	Nora Vanaga	Dr. sc. pol.	Pētnieciskā darba metodoloģija	NAA
7.	Iveta Kāposta	Dr. paed.	Loģika	CD
8.	Kpt.Vendija Stāmere	Mg. vid.zin.	Vides aizsardzība	NP 3.RNC
9.	Maj. Vitālijs Šlendins	Mg. paed.	Darba drošība un civilā aizsardzība	NAA
10.	Nora Vanaga	Dr. sc. pol.	Drošības politikas un aizsardzības stratēģijas pamati	NAA
11.	Jānis Bērziņš	Dr. oec.	Aizsardzības ekonomikas pamati	NAA
12.	Maj. Agris Liepiņš	Bc. ped.	Projektu vadība	MVPŠ
13.	Kpt. Ēriks Škapars	Bc. iur.	Militārās tiesības	MP
14.	Kārlis Dambītis	Dr. hist.	Karamākslas vēsture	NAA
15.	Kptlt. Jānis Viļums	Mg. hist.	Latvijas militārā vēsture	NAA
16.	Plt. Aivars Spriedējs	Mg. paed.	Militārā vadība	NAA
17.	Guntis Kalme, vlt. Uģis Brūklene	PhD Mg. theol.	Militārā ētika	NAA
18.	Klt. Andžela Rožcenkova	Dr. psych.	Militārā psiholoģija	NAA
19.	Maj. Vitālijs Šlendins	Mg. paed.	Militārā pedagogija	NAA

20.	Maj. Vitālijs Šlendins	Mg. paed.	Militāro mācību plānošana	NAA
21.	Kārlis Trejs	Augstākā izglītība	Lietišķā matemātika	CD
22.	Jeļena Miķelsone	Mg. phys.	Lietišķā fizika	CD
23.	Kpt. Inga Britika	1.līm. augstākā izglīt. ar kvalif.sākumskolas un pamatskolas skolotājs ar specializ.informātikā un fizikulturā	Informācijas tehnoloģiju lietošana un aizsardzība	SSk
24.	Andis Landrāts, maj. Uldis Gūtmanis	Mg. paed., Bc. personālvad.	Transportlīdzekļu uzbūve, ekspluatācija, apkope	NAA
25.	Andis Landrāts	Mg. paed.	Šaušanas mācība	NAA
26.	Kpt. Inga Britika	1.līm. augstākā izglīt. ar kvalif.sākumskolas un pamatskolas skolotājs ar specializ.informātikā un fizikulturā	Sakaru organizācija	SSk
27.	Maj. Intars Bērziņš, kpt. Andris Stumbris	1.līm.prof.augstākā izglītība ar kvalif. vada komandieris, 1.līmeņa augstākā izglītība ar kvalifikāciju drošības speciālists	Munīcijas un spridzināšanas pamati	NAA
28.	Kpt.Guntars Belkovskis, Uldis Bērziņš	Mg. paed. sporta zinātnē, Mg. paed. sporta zinātnē	Vispārējā fiziskā sagatavošana	SK
29.	Kpt. Guntars Belkovskis, Uldis Bērziņš	Mg. paed. sporta zinātnē Mg. paed. sporta zinātnē	Militāri lietīšķā fiziskā sagatavošana	SK
30.	Kpt.Guntars Belkovskis, Uldis Bērziņš	Mg. paed. sporta zinātnē, Mg. paed. sporta zinātnē	Vispārējās fiziskās sagatavošanas nodarbību vadīšana	SK
31.	Liāna Pļaviņa	Dr. med.	Fziskās veselības uzturēšana	CD
32.	Liāna Pļaviņa	Dr. med.	Sporta medicīna	CD
33.	Liāna Pļaviņa	Dr. med.	Paplašinātās pirmās medicīniskās palīdzības sniegšana	CD
34.	Maj. Guntis Tauriņš	Bc. agr.	Kaujas operāciju veidi	NAA
35.	Maj. Guntis Tauriņš	Bc. agr.	Kājnieku vada/rotas operāciju plānošana un vadīšana	NAA
36.	Maj. Guntis Tauriņš	Bc. agr.	Vada taktika (taktikas kurss)	NAA
37.	Maj. Jānis Cers	1.līm. prof. augstākā izglītība	Kājnieku bataljona operāciju plānošana un vadīšana	NAA
38.	Maj. Guntis Tauriņš	Bc. agr.	Kaujas prasmju uzturēšana (Vasaras lauku noņemne)	NAA
39.	Plt. Valts Āboliņš	Mg. paed.	Nekonvenciālā karadarbība	NAA
40.	Maj.Guntis Tauriņš, kpt. Eduards Šinkūns	Bc. agr. Vidējā izglītība	Kaujas lauka izlūkošana	NAA
41.	Maj. Dainis Balodis	Bc. biol., 2.līm. prof. augstākā izgl.ar kvalif. vada komandieris	Taktiskās šaušanas nodarbību vadīšana (sertifikācija)	NBS ISk

42.	Kpt. Uģis Dukurs	Vidējā izglītība	Artilērijas/mīnmetēju priekšējais uguns novērotājs	SzS Kbde KAB
43.	Maj. Dainis Balodis	Bc. biol., 2.līm. prof. augstākā izgl.ar kvalif. vada komandieris	Stacionārā šaušana (sertifikācija)	NBS ISk
44.	Maj. Guntis Tauriņš, kpt. Eduards Šinkūns	Bc. agr. Vidējā izglītība	Kaujas izturības kurss (KIK)	NAA
45.	Kpt. Inga Britika	1.līm. augstākā izglīt. ar kvalif.sākumskolas un pamatskolas skolotājs ar specializ.informātikā un fizikulturā	Sakaru mācība	SSk
46.	Maj. Juris Buks, kpt. Anatolijs Derjugins	1.līm.prof.augst. izglītība, Mg. iur.	Uguns atbalsts	ZS 34, KAB
47.	Maj. Pēteris Plečkens, virsserž. Māris Zauls	Bc. psych. Vidējā izglītība	Kājnieku ieroču uzbūve un spējas	NAA
48.	Maj. Juris Feldmanis, maj. Nikolajs Smolovins	Mg. mil. ģeod. un kartogr. augstākā izglītība	Militārās ģeotelpiskās informācijas un meteoroloģijas pamati	NBS AŠ
49.	Plt. Raimonds Kursītis	Bc. iur.	Kaujas tehnika un bruņojums	NAA
50.	Maj. Pēteris Plečkens, kpt. Andris Stumbris	Bc. psych. 1.līmeņa augstākā izglīt. ar kvalifikāciju drošības speciālists	Kaujas inženieratbalsts	NAA
51.	Maj. Pēteris Plečkens, kpt. Modris Kairiņš	Bc. psych. Mg. aviāc. transports	Pretgaisa un prettanku vienību spējas un izmantošana	NAA
52.	Kpt. Eduards Kurpnieks	Mg. ekon.	Aizsardzība pret masveida iznīcināšanas ieročiem (AMII)	ŠB
53.	Liāna Pļaviņa	Dr. med.	Medicīniskais nodrošinājums	CD
54.	Maj. Jānis Cers	1. līmeņa prof. augstākā izglītība	Kaujas nodrošinājums	NAA
55.	Kpt. Agris Robežniekss	Bc. inform., 2. līm. prof. augst. izgl. ar kvalif. vada komandieris	Izlūkošanas vada komandiera kurss	SzS Kbde KAB
56.	Kpt.Uģis Dukurs	Vidējā izglītība	Uguns atbalsta vada komandiera kurss	SzS Kbde KAB
57.	Maj. Jānis Cers	1. līmeņa prof. augstākā izglītība	Nodrošinājuma vada komandiera kurss	NAA
58.	Kpt. Rudīte Everte	Bc.teoloģijas un relīģijas	Sakaru vada komandiera kurss	SSk
59.	Maj. Uldis Gūtmanis	Bc. personālvad.	Mehanizētā kājnieku vada komandiera kurss	NAA
60.	Mārtiņš Hiršs	Mg. sc. pol.	Pasaules mūsdienu vēsture	NAA
61.	Toms Rostoks	Dr. sc. pol.	Ievads starptautiskajā politikā	NAA
62.	Nora Vanaga	Dr. sc. pol.	Latvijas drošības politika	NAA

63.	Ieva Bērziņa	Dr. sc. pol.	Stratēģiskā komunikācija	NAA
64.	Nora Vanaga	Dr. sc. pol.	Mazas valstis un konflikti	NAA
65.	Alla Plaude	Dr. psych.	Komunikāciju prasmju attīstīšana	CD
66.	Egita Gritāne	Dr. psych.	Personības izaugsmes treniņi	CD
67.	Kptlt. Kristīne Zarecka	Mg. psych.	Stresa menedžments	NAA
68.	Inese Muzikante	Dr. psych.	Līdera kompetenču attīstība	CD
69.	Lt. Aivars Bukavs	Bc. iur.	Gaisa kontrolieru (JTAC) kurss	NAA
70.	Guna Timmermane	1.līm. prof. augstākā izglīt. "Profesionālās izglītības skolotājs"	Laivu vadītāja glābēja kurss	JSMC

Piezīme. CD – civilie darbinieki (akadēmiskais personāls), kas nodrošina studiju programmas īstenošanu.

Studiju programmā iesaistīto docētāju dzīves un darba gājumu skatīt 12. pielikumā.

1.10. Radošais un zinātniskās pētniecības darbs

Radošā un pētnieciskā darba nodrošināšanai Nacionālajā aizsardzības akadēmijā 1992. gadā tika izveidots Aizsardzības zinātniskās pētniecības centrs. 2014. gadā centrs tika pārdēvēts par Drošības un stratēģiskās pētniecības centru (turpmāk tekstā – DSPC).

DSPC mērķis ir nodrošināt drošības un aizsardzības politikas kā zinātnes attīstību, kā arī veidot Latvijas sabiedrības izpratni par šiem jautājumiem.

DSPC pārstāv divus pētniecības virzienus: Drošības un stratēģiskā pētniecība, kā arī Aizsardzības lietiskā pētniecība. DSPC uz 2017.gadu tiek nodarbināti 7 pētnieki – vadošie pētnieki Jānis Bērziņš, Ieva Bērziņa, Nora Vanaga – un pētnieki – Valdis Kuzmins, Toms Rostoks, Mārtiņš Hiršs, *Martin Farenfield*.

Savukārt, Aizsardzības lietiskā pētniecības virzienā personāls vēl tiek komplektēts, tā kā lēmumu par šī virziena izveidošanu pieņēma tikai 2017. gada martā.

DSPC pētījuma virzieni tiek attīstīti saskaņā ar AM noteikto dokumentu "Vadlīnijas zinātniskās darbības organizēšanai Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā 2014.-2017. gadam" un NAA studiju programmām. Starp tiem ir:

- Krievijas militārā teorija un stratēģija;
- Aizsardzības ekonomika;
- Stratēģiskā komunikācija;
- Atturēšanas politika;
- NATO un ES aizsardzības politika;
- Mazu valstu aizsardzības stratēģijas;
- ASV – Krievijas attiecības;

- Militārā vēsture.

Pētniecības tēmas ir integrētas SzS programmā gan obligātās izvēles, gan izvēles sadaļā. DSPC pētnieki vada šādus lekciju kursus: “Aizsardzības ekonomika”, “Ievads politoloģijā”, “Ievads starptautiskajā politikā”, “Mazas valstis un konflikti”, “Pasaules mūsdienu vēsture”, “Latvijas drošības politika”.

DSPC pētnieki ne tikai vada lekcijas kadeti, bet arī aktīvi iesaistās diplomdarbu, bakalaura un maģistra darbu vadīšanā un recenzēšanā. Katru gadu pētnieki iesniedz darbu tēmas, kuras ir formulētas saskaņā ar viņu individuālajām pētniecības jomām un AM pasūtītajiem pētniecības projektiem.

2017./2018.gada AM pasūtītie pētniecības projekti ir:

- “Nebruņotās pretošanās izmantošana valsts aizsardzībā”;
- “Civiliedzīvotāju iesaiste valsts aizsardzībā”;
- “Karavīru apmierinātības ar dienestu analīze”;
- “Lojalitāte Latvijas jauniešu izpratnē”;
- “Sadarbība aizsardzības jomā Baltijas jūras reģionā”;
- “Krievijas stratēģija”.

DSPC sniedz atbalstu NAA darbā, līdzdarbojoties starptautiskajā kadetu nedēļā, kas norisinās katru gadu martā. DSPC pieaicina kādu starptautiski atzītu ekspertu, kurš nolasa vieslekciju, savukārt DSPC pētnieki piedalās sindikātu darbu vadīšanā. Piemēram, starp uzaicinātajiem vieslektoriem ir bijuši Dr. *Peter Mattson* (2014. gads), Dr. *Andras Racz* (2015. gads), Dr. *Robin Schroeder* (2016. gads).

Tāpat DSPC pētnieki kopš 2014. gada katru novembri sniedz atbalstu “*Crisis Response Model*” mācību nedēļas vadīšanā, kurā piedalās kadeti no Baltijas valstīm, vadot lekcijas par starptautiskajām attiecībām, konfliktiem un militāro teoriju.

Kopš 2013. gada DSPC organizē ikgadējo starptautisko zinātnisko konferenci par kādu aktuālu drošības politikas jautājumu, piedaloties starptautiski atzītiem ārvalstu pētniekiem. Visbeidzot, DSPC rīko regulāras publiskas vieslekcijas ar ārvalstu vieslektoru piedalīšanos, uz kurām tiek aicināti NAA kadeti un mācībspēki.

Nākotnes attīstības perspektīvas

Kā iepriekš tika minēts, tad, lai veicinātu pētījumus militāro tehnoloģiju jomā, DSPC tiks attīstīts Militāri lietiskās pētniecības virziens. Ir plānots veikt izpēti par mūsdienu augsto tehnoloģiju kaujasspēju attīstīšanu un uzturēšanu, fokusējoties uz militārās tehnoloģijas jomām un produktiem, kas uzlabotu Latvijas bruņoto spēku militārās spējas. Aizsardzības lietišķā pētniecība ietver Latvijas bruņoto spēku kaujas gatavības attīstību, kā arī uzlabošanu un individuālās un kolektīvās apmācības procesa uzlabošanu, analizējot apmācības un izglītības sistēmas.

1.11. Programmas īstenošanā iesaistītās struktūrvienības

NAA Sauszemes spēku nodaļa nodrošina Taktikas moduļa un Kaujas atbalsta un nodrošinājuma moduļa studiju kursus: “Kaujas operāciju veidi”, “Kājnieku vada/rotas operāciju plānošana un vadīšana”, “Vada taktika”, “Kājnieku bataljona operāciju plānošana un vadīšana”, “Artilērijas/mīnmetēju priekšējais uguns novērotājs”, “Kaujas prasmju uzturēšana”, “Nekonvenciālā karadarbība”, “Kaujas lauka izlūkošana”, “Kaujas izturības kurss”, “Uguns atbalsts”, “Kājnieku ieroču uzbūve un spējas”, “Militārās ģeotelpiskās informācijas un meteoroloģijas pamati”, “Kaujas tehnika un bruņojums”, “Kaujas inženieratbalsts”, “Pretgaisa un prettanku vienību spējas un izmantošana”, “Aizsardzība pret masveida iznīcināšanas ieročiem”, “Kaujas nodrošinājums”, kā arī nodrošina Militāro tehnoloģiju moduļa studiju kursu “Šaušanas mācība”.

NBS Instruktoru skola nodrošina šādus studiju kursus: “Taktiskās šaušanas nodarbību vadīšana”, “Stacionārās šaušanas nodarbību vadīšana”.

NBS Sakaru skola nodrošina studiju kursus: “Informācijas tehnoloģiju lietošana un aizsardzība”, “Sakaru mācība” un “Sakaru organizācija”.

ZS 34. artilērijas bataljons piedalās studiju kursa “Uguns atbalsts” nodrošināšanā.

NBS Nesprāgušas munīcijas neitralizēšanas skola piedalās šādu studiju kursu nodrošināšanā: “Munīcijas un spridzināšanas pamati”, “Kaujas inženieratbalsts”.

NBS Sauszemes spēku Mehanizācijas mācību daļa nodrošina studiju kursu “Transportlīdzekļu uzbūve, ekspluatācija, apkope”.

NAA Jūras spēku un Gaisa spēku nodaļa nodrošina studiju kursu “Latvijas militārā vēsture”.

NAA Vispārējo priekšmetu studiju daļa sadarbībā ar Mācību plānošanas un atbalsta daļu nodrošina Militārās vadības moduļa studiju kursus: “Militārā vadība”, “Militārā ētika”, “Militārā psiholoģija”, “Militārā pedagoģija”.

Tālmācības daļa nodrošina studiju kursu “Militāro mācību plānošana”.

Vispārējo priekšmetu studiju daļa nodrošina šādus studiju kursus: “Dokumentu pārvaldība”, “Lietišķā etiķete un protokols”, “Pētnieciskā darba metodoloģija”, “Darba drošība un civilā aizsardzība”, “Projektu vadība”, “Karamākslas vēsture”, “Fiziskā veselības uzturēšana”, “Paplašinātas pirmās medicīniskās palīdzības sniegšana”, “Medicīniskais nodrošinājums”, “Komunikāciju prasmju attīstīšana”, “Personības izaugsmes treniņš”, “Sporta medicīna”, “Stratēģiskā komunikācija”.

Mācību Plānošanas un atbalsta daļa nodrošina šādus studiju kursus: “Vides aizsardzība”, “Militārās tiesības”, “Munīcijas un spridzināšanas pamati”, “Gaisa kontrolieru kurss”, “Izlūkošanas vada komandiera kurss”, “Uguns atbalsta vada komandiera kurss”, “Nodrošinājuma vada komandiera kurss”, “Sakaru vada

komandiera kurss”, “Mehanizētā kājnieku vada komandiera kurss”.

NAA Sporta klubs sadarbībā ar Mācību plānošanas un atbalsta daļu nodrošina studiju kursus: “Vispārējā fiziskā sagatavošana”, “Militāri lietīšķā fiziskā sagatavošana”, “Vispārējās fiziskās sagatavošanas nodarbību vadīšana”.

Kā jau iepriekš tika minēts, studiju programmas īstenošanā piedalās Drošības un stratēģiskās pētniecības centrs, kas nodrošina A daļas studiju kursus “Drošības politikas un aizsardzības stratēģijas pamati” un “Aizsardzības ekonomikas pamati”, kā arī nodrošina C daļas studiju kursus: “Ievads starptautiskajā politikā”, “Latvijas drošības politika”, “Mazas valstis un konflikti”, “Pasaules mūsdienu vēsture”.

NBS Valodu skola nodrošina svešvalodu apguvi: “Profesionālā angļu valoda”, “Profesionālā franču valoda”, “Profesionālā krievu valoda”.

A daļas studiju kursu “Retorika”, “Latviešu valodas stilistika”, “Loģika”, “Lietīšķā matemātika”, “Lietīšķā fizika” īstenošanai tiek pieaicināti pasniedzēji no citām augstskolām.

1.12. Programmas īstenošanai nepieciešamais palīgpersonāls

Nr.	Amats	Uzdevumi
1.	Mācību plānošanas un atbalsta daļas galvenais speciālists	Nodrošināt atbalstu studiju un mācību procesa nepārtrauktai norisei: 1) izstrādāt nodarbību sarakstus atbilstoši studiju plāniem; 2) plānot, koordinēt un nodrošināt racionālu auditoriju noslodzi; 3) plānot, koordinēt un nodrošināt mācībspēku, studējošo un izglītojamo racionālu laika sadali atbilstoši studiju plānam un kursa lielumam; 4) plānot, koordinēt un nodrošināt NAA studējošo apmācību, t.sk. prakses NBS vienībās; 5) piedalīties noslēgumu pārbaudījumu organizēšanā un norisē; 6) plānot, organizēt un koordinēt NAA studējošo apmācībai nepieciešamo vieslektoru piesaisti; 7) izsniegt mācībspēkam NAA studējošo mācību nodarbību uzskaites žurnālus un pārbaudīt to aizpildīšanas kvalitāti, atbilstību studiju kursa aprakstam vai mācību kursa programmai.
2.	Mācību plānošanas un atbalsta daļas speciālists (lietvedis)	1) sagatavot 1. kursa studentu sarakstu un nepieciešamo dokumentāciju; 2) sagatavot pavēles, ziņojumu, vēstules (projektus) utt. par NAA studentiem un studiju programmām atbilstoši savai kompetencei; 3) kārtot, elektroniski apstrādāt un sagatavot MPAD studentu lietas normatīvo aktu noteiktajā kārtībā;

		4) sagatavot studentu dokumentāciju un pārskatus par studējošajiem; 5) veikt diplomu, diplomu pielikumu, apliecību izgatavošanu un izsniegšanu; 6) pirms plānotā pārbaudījuma sākuma izsniegt docētājiem un pasniedzējiem, bet vēlāk – arī saņemt, pārbaudījumu protokolus un nodrošināt to uzglabāšanu; 7) izsniegt studējošajiem protokolus atkārtotu pārbaudījumu kārtošanai, bet vēlāk arī saņemt un nodrošināt to uzglabāšanu; 8) apkopot eksāmenu un ieskaīšu rezultātus kopsavilkumu lapās.
--	--	--

1.13. Nepieciešamās materiālās bāzes raksturojums

NAA mācību ēkas atrodas vienā teritorijā ar Valsts policijas koledžu, NBS Militāro policiju, NBS Medicīnas nodrošinājuma centru un NBS Mācību vadības pavēlniecību. NAA izvietojuma teritoriju apsargā, ievērojot militārās procedūras. Studiju telpas ir izvietotas divos mācību korpusos, kuros ir 14 auditorijas, kas paredzētas 30–70 studējošo skaitam, 19 sindikātu jeb grupu darba telpas, kas paredzētas 10–15 studējošo vietām, kā arī viena datorklase. Visas auditorijas ir materiāli tehniski nodrošinātas, lai docētāji spētu izmantot dažādas mācību metodes. Turklāt studiju vajadzībām ir pieejamas arī MVP apakšvienību auditorijas, piemēram, svešvalodu, sakaru un informātikas studiju kursi notiek NBS Valodu skolā un NBS Sakaru skolā. Svinīgu un oficiālu pasākumu organizēšanai ir paredzētas divas lielās zāles: Aktu zāle un Klinzona zāle (220 sēdvietas).

Profesionālās specializācijas studiju kursu apguvei NAA ir izveidots Taktikas simulācijas centrs. Taktikas centra jeb Simulatoru vadības grupai ir šādas iespējas:

1. Apmācīt karavīrus/virsniekus sagatavot kaujas pavēles un tās īstenot, izmantojot *Battle command* programmu (līdz brigādes līmenim).
2. Vada un nodaļas komandieru apmācība, kurā karavīri veic noteikta uzdevuma izpildi *Virtual Battlespace 3* programmā.
3. Karavīru apmācība individuālo šaušanas iemaņu apgūšanā, kā arī uguns kontroles vadībā nodaļas sastāvā (līdz 10 karavīriem), izmantojot *EST 2000* šaušanas simulācijas sistēmu.

Taktikas simulācijas telpu raksturojums:

1. *Battle command* piecas sindikātu telpas, viena auditorija (līdz 30 cilvēkiem) un viena auditorija (līdz 20 cilvēkiem). Katra auditorija ir aprīkota ar datoru un projektoru.
2. *VBS3* divas telpas ir aprīkotas ar datoriem un projektoru, ietilpība līdz 30 cilvēkiem abās telpās.

3. *EST 2000* ir viena telpa, kas izmantojama tikai šaušanas vingrinājumu izpildei ar šaušanas simulācijas sistēmā pieejamajiem ieročiem.

Kaujas šaušanu prasmju uzturēšanai ar dienesta ieroci NAA ir kaujas šautuve. NAA teritorijas plašums pieļauj veikt taktisko uzdevumu vingrinājumus, ieskaitot militāri lietišķo sporta veidu realizāciju. Teritorijā ir ierīkota NATO standarta šķēršļu josla, kā arī divi pludmales un volejbola laukumi. Skriešanas celiņu iespējas līdz pat 1,5 km distancei.

Fiziskās veselības uzturēšana ir obligāts nosacījums profesionālā dienesta karavīram, tādēļ NAA infrastruktūrā ir vairāki sporta laukumi un sporta zāles. Pamata sporta spēļu zālē (18x39 m) kadeti var spēlēt volejbolu, basketbolu, telpu futbolu un trenēt tuvciņas elementus. Svarcelšanas zāle aprīkota ar 30 dažādiem trenažieriem, lai veiktu fiziskās sagatavotības muskuļu vingrinājumus ar brīvajiem un svarcelšanas svariem. Papildus ir aprīkota sporta zāle ar kardiotrenažieriem. Ārpusstudiju obligātajos kursos kadeti izmanto NBS peldbaseinu.

Kaujas prasmju uzturēšanas un citus taktikas kursus īsteno Ādažu militārajā poligonā.

Kadeti vispārīzglītojošo, profesionālās specializācijas studiju kursu apguvei un pētnieciskā darba veikšanai izmanto NAA bibliotēku, kas ir akreditēta vietējās nozīmes bibliotēka, reģistrēta LR Bibliotēku reģistrā 2004. gada 15. janvārī ar Nr. BLB0527 un ir Latvijas Akadēmisko bibliotēku asociācijas (LATABA) dalībniece kopš 1994. gada. Bibliotēkas darbības mērķis ir sekmēt NAA uzdevumu izpildi, nodrošināt studiju procesam, akadēmiskajai darbībai un zinātniskās pētniecības darbam nepieciešamos informācijas resursus un pakalpojumus. Bibliotēkas struktūru veido Abonements (ietver mācību, zinātniskās un daiļliteratūras krājumu), Lasītava, Videotēka, Depozitārijs (retāk izmantojamās literatūras krātuve). Bibliotēkas krājums ir ap 47000 eksemplāru. Krājumu komplektē atbilstoši NAA studiju un pētniecības virzieniem. Lietotājiem tiek piedāvāti gan iespieddarbi, gan dokumenti digitālajos informācijas nesējos, kā arī tiešsaistes datubāzes. Abonētās Latvijas datubāzes: Letonika, LETA arhīvs, Nozare.lv, Lursoft laikrakstu bibliotēka, Lursoft eksperta abonements. No ārvalstu informācijas avotiem NAA bibliotēkā pieejamas šādas akadēmiskās datu bāzes: EastView Information Services "Universal Database of Russia Military and Security Periodicals", EBSCO "Military and Government Collection", ProQuest "Military and Social Science Database", ProQuest "E-book Central" (grāmatu datu bāze), Taylor and Francis "Military & Strategic Studies", EBSCO Nacionālā pakete (daudznazaru pilntekstu datubāze), EBSCO eBook Collection (daudznazaru grāmatu datubāze), kā arī datubāzes, kurās pieejama akadēmiskā literatūra galvenokārt par militāro aizsardzību.

Studiju procesa pilnveidošanai NAA ir Tālmācības centrs. Tālmācība ir studiju veids, ar kura palīdzību nodrošina izglītības procesa atbalstu akadēmiskajam personālam un studējošajiem. Pašlaik tālmācība NAA darbojas šādos virzienos:

1. Maģistra un bakalauru programmu atbalsts;
2. Kvalifikācijas kursu atbalsts;
3. Tālākizglītības kursu atbalsts;
4. Mācību procesa atbalsts.

Tālmācības procesa nodrošinājumu veic kvalificētie informācijas tehnoloģiju speciālisti tālmācības jomā. Mācību procesa atbalstam ir piešķirts atsevišķs serveris, kurš ir spējīgs nodrošināt vienlaicīgu 10000 lietotāju piekļuvi mācību un citiem materiāliem. Par pamatu tālmācības platformai ir izmantota ILIAS bāze, kas ir MOODLE sistēmas analogs, bet ar plašākām tehniskajām iespējām. Veicot sistēmas pilnveidošanu, ir panākts, ka pašlaik ILIAS tālmācības platforma ir spējīga sniegt atbalstu mācību procesam šādos virzienos:

1. Mācību materiālu ievietošana un izmantošana MS Office formātā;
2. Mācību materiālu ievietošana un izmantošana SCORM standartā;
3. Nodarbību plānošana un stundu sarakstu sastādīšana;
4. Telpu rezervācija un telpu plāna sastādīšana;
5. Atgriezeniskās saites nodrošināšana starp pasniedzēju un studējošo;
6. Elektroniskais atzīmju un apmeklējuma žurnāls (e-klases analogs);
7. Piekļuve elektroniskajai bibliotēkai un vairākām datu bāzēm.

Lai nodrošinātu mācību procesa kvalitātes kontroli, ILIAS platformā ir izveidota atsevišķa programma, kura spēj piedāvāt dažādus risinājumus tehniski izveidot un apstrādāt kvalitātes kontrolei nepieciešamos datus.

Lai sekmētu kadetu ārpusstudiju sociālās aktivitātes un uzturētu militārās tradīcijas, NAA 2014. gadā izveidoja un labiekārtoja Kadetu klubu, kura darbību regulē Krīvu padome.

NAA infrastruktūra paredz profesionālā dienesta karavīru sociālās garantijas – studējošie ir nodrošināti ar bezmaksas dienesta viesnīcu sešstāvu ēkas korpusā. Dienesta viesnīca visos stāvos ir aprīkota ar virtuvēm, saimniecības telpām, dušām, tualetēm, atpūtas telpām un veļas žāvētavu. Dienesta viesnīcā ir datori un interneta pieslēgums, kā arī kopētava un printeri, lai kadeti spētu izpildīt studiju kursu patstāvīgā darba prasības.

Kadetu bezmaksas medicīnisko aprūpi nodrošina NBS NP Medicīnas nodrošinājuma centrs, kas atrodas NAA teritorijā.

1.14. Programmas izmaksas

NAA finanšu līdzekļus veido valsts aizsardzībai piešķirtie valsts budžeta līdzekļi. Par mācību izdevumiem uzskatāmi ar izglītības ieguvu tieši saistīto izdevumu kopsumma par visu izglītības ieguves laiku, ko nosaka Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 28. pants, Ministru kabineta 2010. gada 12. oktobra noteikumi Nr. 953 “Kārtība, kādā profesionālā dienesta karavīru nosūta uz izglītības iestādi dienesta pienākumu izpildei nepieciešamās izglītības iegūšanai un sedz mācību izdevumus, kā arī šo izdevumu atmaksāšanas kārtība”, un AM 2012. gada 5. jūlija noteikumi Nr. 13-NOT “Kārtība, kādā apkopo informāciju par militārās izglītības iestāžu kopējiem uzturēšanas izdevumiem, kā arī aprēķina un apstiprina ar izglītības iegūšanu vai kvalifikācijas paaugstināšanu tieši saistītos izdevumus un noslēdz līgumu par izglītības iegūšanu vai kvalifikācijas paaugstināšanu” un Ministru kabineta 2014. gada 16. decembra noteikumi Nr. 774 “Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas darbības noteikumi”.

Studiju programmas prognozējamās kopējās izmaksas visiem studiju gadiem sastāda 373 058,43 EUR (sk. 5.pielikumu).

Studiju vietas vidējās izmaksas vienai studiju vietai akadēmiskajā gadā ir 2072, 55 EUR, bet studiju programmas īstenošanas kopējās izmaksas vienai studiju vietai sastāda 8290,20 EUR. Tā kā visi studējošie ir NBS profesionālā dienesta karavīri, viņi saņem atbilstošu NBS noteikto karavīru atalgojumu ar visām paredzētajām piemaksām.

2. STUDIJU PROGRAMMAS ATBILSTĪBA PROFESIONĀLĀS AUGSTĀKĀS IZGLĪTĪBAS UN PROFESIJAS VALSTS STANDARTAM

Programmas izveidi reglamentē šādi normatīvie dokumenti:

- 1) Augstskolu likuma 55. pants;
- 2) Ministru kabineta 2015. gada 14. jūlija noteikumi Nr. 408 “Studiju programmu licencēšanas noteikumi”;
- 3) Ministru kabineta 2014. gada 26. augusta noteikumi Nr. 512 “Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu”;
- 4) Ministru kabineta 2010. gada 18. maija noteikumi “Noteikumi par Profesiju klasifikatoru, profesijai atbilstošiem pamatuzdevumiem un kvalifikācijas pamatprasībām un Profesiju klasifikatora lietošanas un aktualizēšanas kārtību”;
- 5) Profesijas standarts PS 0373, saskaņots Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības 2006. gada 7. jūnija sēdē (protokols Nr. 4)

6) NAA studiju procesu regulējošie iekšējie normatīvie akti.

Atbilstoši profesiju klasifikatoram (profesijas standarts – virsnieks) 1678 Kvalifikācijas pamatprasības profesijām, kas klasificētas mazās grupas “011 Virsnieki” atsevišķajā grupā, studējošais, apgūstot “Sauszemes spēku militārās vadības” studiju programmu, būs sasniedzis šādus rezultātus zināšanu, prasmju un attieksmju formā:

1) zinās NATO un ES pamatnostādnes aizsardzības jautājumos; valdības politiku valsts aizsardzības jomā; gaisa, jūras un sauszemes spēku savstarpējo sadarbību nacionālajās, starptautiskajās un NATO operācijās; militāro dienestu un dienestu Zemessardzē reglamentējošo dokumentu prasības; pakļautās vienības (apakšvienības) kaujas un mobilizācijas gatavību, tās individuālos uzdevumus un uzdevumus kolektīvās aizsardzības sistēmā; personālsastāva vadības pamatprincipus; normatīvo dokumentu prasības valsts aizsardzības jomā; darba aizsardzības un vides aizsardzības normatīvo aktu prasības; profesionālās ētikas pamatprincipus un uzvedības normas;

2) pratīs plānot vienības (apakšvienības) ikdienas un kaujas uzdevumu izpildi, tās nodrošinājumu ar personālsastāvu un materiāltehniskajiem resursiem; nodrošināt pakļautās vienības (apakšvienības) kaujas un mobilizācijas gatavību; izstrādāt vienības (apakšvienības) un tās personālsastāva attīstības plānus;

3) spēs atbildēt par pakļautās vienības (apakšvienības) kaujas un mobilizācijas gatavību, pakļautā personālsastāva militāro sagatavotību, audzināšanu, militāro disciplīnu un morālo stāvokli, pakļautās vienības (apakšvienības) materiāltehnisko līdzekļu stāvokli un saglabāšanu, materiāltehnisko līdzekļu un finanšu apgādi, drošības tehnikas prasību ievērošanu.

4.tabulā ir sniegta studiju programmas atbilstība profesijas standartam.

4.tabula

Studiju programmas “Sauszemes spēku militārā vadība” atbilstība kvalifikācijas “Leitnants” profesijas standartam

Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas	Atbilstošie studiju kursi studiju programmā “Sauszemes spēku militārā vadība”
<i>Priekšstata līmenī</i>	
Valsts militārās aizsardzības stratēģija	Drošības politikas un aizsardzības stratēģijas Mazas valstis un konflikti Startēģiskā komunikācija
Dažādu spēku vienību (jūra/gaiss/sauszeme) sadarbības principi	Kaujas lauka izlūkošana Laivu vadītāja glābēja kurss
Starptautiskie līgumi un vienošanās	Militārās tiesības
NATO un Eiropas Savienības tiesību akti, to hierarhija un piemērošana	Militārās tiesības

NATO struktūra un galvenie uzdevumi, vēsture un veiktās operācijas	Drošības politikas un aizsardzības stratēģijas pamati Latvijas drošības politika
Pasaules un valsts politikas un ekonomikas procesi	Aizsardzības ekonomika Drošības politikas un aizsardzības stratēģijas pamati Ievads starptautiskajā politikā Pasaules mūsdienu vēsture
<i>Izpratnes līmenī</i>	
Dažādu ieroču šķiru (artilērija, inženieri, pretgaisa vienības u.tml.) apgādes organizācijas pamatprincipi	Sakaru mācība Uguns atbalsts Kājnieku ieroču uzbūve un spējas Militārās ģeotelpiskās informācijas un meteoroloģijas pamati Kaujas tehnika un bruņojums Kaujas inženieratbalsts Pretgaisa un prettanku vienību spējas un izmantošana Aizsardzība pret masveida iznīcināšanas ieročiem Medicīniskais nodrošinājums Kaujas nodrošinājums Uguns atbalsta vada komandiera kurss Nodrošinājuma vada komandiera kurss Sakaru vada komandiera kurss Mehanizētā kājnieku vada komandiera kurss Gaisa kontrolieru kurss
Civilmilitārā sadarbība (sadarbība ar valsts un sabiedriskajām institūcijām un plašsaziņas līdzekļiem)	Darba drošība un civilā aizsardzība Vides aizsardzība Dokumentu pārvaldība Lietišķā etiķete un protokols
NBS, NATO un nosacītā pretinieka struktūra, bruņojums, taktika	Kaujas operāciju veidi Kājnieku vada/rotas operāciju plānošana un vadīšana Kājnieku bataljona operāciju plānošana un vadīšana Nekonvenciālā karadarbība Kaujas tehnika un bruņojums Izlūkošanas vada komandiera kurss
Militārās pedagoģijas, vadības un psiholoģijas pamati	Militārā pedagoģija Militārā vadība Militārā psiholoģija Militāro mācību plānošana Militārā ētika
Normatīvo aktu izstrādes kārtība	Militārās tiesības Dokumentu pārvaldība
Fiziskā sagatavotība, fizioloģija, treniņu programmu izstrāde	Vispārējā fiziskā sagatavošana Vispārējās fiziskās sagatavošanas nodarbību vadīšana Fiziskās veselības uzturēšana Militāri lietīšķā fiziskā sagatavošana

Darbs starpkultūru lietišķajā/militārajā vidē un lietišķā etiķete, protokols, tradīcijas	Lietišķā etiķete un protokols Profesionālā angļu valoda Latviešu valodas stilistika Retorika Pētnieciskā darba metodoloģija Loģika
Aizsardzība pret masveida iznīcināšanas ieročiem	Aizsardzība pret masveida iznīcināšanas ieročiem
Karamākslas vēsture	Karamākslas vēsture Latvijas militārā vēsture
Projektu vadība	Projektu vadība
Profesionālie termini valsts valodā un vienā no NATO oficiālajām valodām	Profesionālā angļu valoda
<i>Lietošanas līmenī</i>	
Visu veidu militārās operācijas (savas profesijas līmenī) – to plānošana, analīze, īstenošana	Vada taktika Taktiskās šaušanas nodarbību vadīšana Artilērijas/mīnmetēju priekšējais uguns novērotājs Stacionārās šaušanas nodarbību vadīšana Kaujas izturības kurss
Lēmuma pieņemšanas process, vadības un kontroles cikls (situācijas izpratne, plānošana, pavēļu izdošana, uzraudzība/kontrole)	Militārā vadība Vada taktika Kājnieku vada operāciju plānošana un vadīšana Līdera kompetenču attīstība
NBS struktūras, uzdevumu, bruņojuma, tehnikas, ekipējumu apkopes prasību un standartu pārzināšana, lietošanas uzdevuma izpildes nodrošināšana atbilstoši specialitātei	Kaujas tehnika un bruņojums Transportlīdzekļu uzbūve, ekspluatācija, apkope Šaušanas mācība Munīcijas un spridzināšanas pamati Lietišķā matemātika Lietišķā fizika Informācijas tehnoloģiju lietošana un aizsardzība

Profesionālā bakalaura studiju programmu “Sauszemes spēku militārā vadība” īsteno atbilstoši LR Ministru kabineta noteikumiem Nr. 512 “Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu” (sk. 5. tabulu)

5.tabula

Studiju programmas “Sauszemes spēku militārā vadība” salīdzinājums ar profesionālās augstākās izglītības valsts standartu

Programmas daļa	Prof. bak. studiju programma “Sauszemes spēku militārā vadība”	Profesionālās augstākās izglītības standarts
Bakalaura programmas apjoms	160 KP	160 KP
Vispārizglītojošie studiju kursi	20 KP	20 KP
Nozares teorētiskie pamatkursi un informācijas tehnoloģiju kursi	36 KP	36 KP
Nozares profesionālās specializācijas kursi	64 KP	60 KP

Vides aizsardzības likumam atbilstošs studiju kurss	1 KP	Nav noteikts KP apjoms
Civilās aizsardzības likumam atbilstošs studiju kurss	1 KP	Nav noteikts KP apjoms
Izvēles daļas kursi	6 KP	6 KP
Prakse	20 KP	20 KP
Valsts pārbaudījums	12 KP	12 KP
Studiju darba izstrādāšana	3 studiju darbi	3 studiju darbi

1680. atsevišķajā grupā „0110 Virsnieki” iekļauto profesiju attiecīgie profesionālās darbības pamatuzdevumi: atkarībā no dienesta pakāpes un amata plānot, vadīt, analizēt un koordinēt vienību (apakšvienību) ikdienas un kaujas uzdevumu izpildi; nodrošināt Nacionālo bruņoto spēku militāro sagatavotību, kaujas un mobilizācijas gatavību; veikt valsts drošības situācijas kontroli, aizsardzības plānošanu un attīstības koncepciju izstrādi; nodrošināt Nacionālo bruņoto spēku militāro pārstāvniecību NATO un Eiropas Savienībā.

Pēc profesionālās augstākās izglītības bakalaura studiju programmas “Sauszemes spēku militārā vadība” sekmīgas apgūšanas un bakalaura darba izstrādāšanas un aizstāvēšanas tiek piešķirta piektā līmeņa profesionālā bakalaura grāds “Sauszemes spēku militārā vadība” un kvalifikācija – Nacionālo bruņoto spēku virsnieks, kā arī pirmā virsnieka militārā dienesta pakāpe – “leitnants”.

Profesionālais bakalaura grāds dod tiesības turpināt izglītību akadēmiskā maģistra vai profesionālā maģistra studiju programmā, izpildot attiecīgās maģistra programmas uzņemšanas prasības.

3. STUDIJU PROGRAMMAS NEATKARĪGĀS EKSPERTĪZES REZULTĀTI

Par profesionālo bakalaura studiju programmu “Sauszemes spēku militārā vadība” ir saņemtas atsauksmes no diviem militārajiem ekspertiem, NAA absolventu darba devējiem – NBS komandiera ģenerālmajora Leonīda Kalniņa un Sauszemes spēku Kājnieku brigādes komandiera pulkveža Ilmāra Ata Lejiņa (sk.6.pielikumu).

NBS komandieris savā atzinumā uzsver, ka studiju programmas saturs veidots pamatojoties uz militārās aizsardzības mūsdienu izaicinājumiem, kur vispārējie un nozares pamatkursi un militāro tehnoloģiju studiju kursi orientēti uz militārās vides kontekstu, kā rezultātā pilnībā atbilst noteiktajam studiju virzienam. Studiju programmas realizēšanā ir paredzēts iekļaut kvalificētus civilos darbiniekus un profesionālā dienesta vai no aktīvā dienesta atvaļinātos karavīrus, kas ir absolūti nepieciešams profesionālās studiju programmas apgūvē. Pozitīvi vērtējams ir tas, ka

studiju ilgums ir paredzēts 3,6 gadi, kas paātrinās virsnieku sagatavošanu atbilstoši NBS virsnieku sagatavošanas plānam 2016.-2021. gadam, kā arī tā varētu kļūt vairāk pievilcīga jauniešiem, kas savu nākotni grib saistīt ar militāro vidi.

SzS Kājnieku brigādes komandieris savā atzinumā norāda, ka studiju programmas izveidē tika ņemtas vērā gan Aizsardzības ministrijas noteiktās NBS attīstības jaunās politiskās iniciatīvas, gan arī nepārtraukti mainīgās starptautiskās drošības vides izmaiņas un izaicinājumi. Jaunās studiju programmas realizācijā ir paredzēts pilnveidot sauszemes virsnieku studiju kvalitāti profesionālās specializācijasursos. Studiju programma ir orientēta uz noteikto mērķi un darba devēja pieprasījuma nodrošinājumu, lai studējošie apgūtu padziļinātas zināšanas un nepieciešamās kompetences kaujas operāciju plānošanā un vadīšanā vada līmenī un, lai absolvējot NAA spētu vadīt/komandēt SzS vadu ikdienas dienestā, kā arī starptautiskās militārās operācijās, krīzes situācijā un kara laikā. Salīdzinot ar eksistējošo studiju programmu “SzS militārā vadība”, kas tiek īstenota sadarbībā ar RTU, licencējamās studiju programmas realizācijā ir nozīmīgas novitātes, kas saistītas ar darba devēja pieprasījumu.

4. PRAKSES PLĀNOJUMS

Atbilstoši 2014. gada 26.augusta Ministru kabineta noteikumiem Nr. 512 “Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu” studiju programmā ir paredzēta prakse 20 KP apjomā. Praksi īsteno NBS un ārvalstu militāro sadarbības partneru struktūrvienībās pieredzējušu virsnieku un instruktoru vadībā. Prakses mērķis ir nodrošināt studējošo iespēju praktizēties virsnieka profesijai nepieciešamo prasmju un iemaņu apgūvē militārā dienesta vidē, vienlaikus apgūstot arī jaunas topošā SzS vada komandiera profesionālās kompetences (sk. 4.pielikumu).

Prakses vietas tiks nodrošinātas, pamatojoties uz NBS Mācību vadības pavēlniecības komandiera pavēli, kas vienlaikus ir arī NAA rektors, tādējādi prakses organizēšana notiek pavēļu veidā bez līgumu slēgšanas ar darba devēju.

Studiju laikā ir paredzētas divas prakses. Pirmā prakse tiks īstenota 2. studiju gadā 8 KP apjomā NBS Instruktoru skolā, lai apgūtu studiju teorētisko zināšanu apjomu un profesionālās prasmes kājnieku nodaļas komandiera līmenī. Otrā prakse ir paredzēta pēdējā studiju gadā 12 KP apjomā. Tās mērķis ir NBS SzS virsnieka dienestam nepieciešamo praktisko iemaņu iegūšana un studiju procesā apgūto teorētisko zināšanu nostiprināšana praktiskajā darbībā. Kadets stažēsies vada komandiera amatā SzS vienībās vai ārvalstu BS SzS vienībās. Prakses uzdevumi ir augstskolā apgūto teorētisko zināšanu nostiprināšana militārajā vadībā, pedagogijā un psiholoģijā, kā arī NBS vienības organizatoriskās struktūras, dienesta

organizācijas, mikroklimata, administratīvās vadības un apgādes organizācijas izpēti NBS vienībā vai apakšvienībā. Prakses laikā kadets analizēs prakses vadītāja darba stilu, profesionālās kompetences un dienesta pienākumu izpildes kārtību, lai iegūtu pieredzi, kā patstāvīgi organizēt dienestu vienībā vai apakšvienībā, veicot komandiera pienākumus turpmākajā dienesta gaitā. Prakses laikā kadeta uzdevums būs vākt, sistematizēt, apstrādāt informāciju un studēt speciālo literatūru atbilstoši izvēlētajai bakalaura darba tēmai. Prakses nobeigumā kadets sagatavo prakses atskaiti un kārto ieskati.

Otrās prakses īstenošanai var būt noteikti atsevišķi kritēriji, pamatojoties uz AM, NBS un NAA normatīvajiem aktiem, lai studējošais apgūtu pilnvērtīgu stažēšanos vada komandiera amatā NBS vai ārvalstu BS vienībās. Studējošo prakses nodrošināšanā un rezultātu izvērtēšanā izšķiroša nozīme ir darba devēja vērtējumam.

5. STUDIJU PROGRAMMAS SALĪDZINĀJUMS AR DIVĀM NATO VALSTU ATZĪTU AUGSTSKOLU STUDIJU PROGRAMMĀM

Ņemot vērā, ka ievērojamu daļu no NAA bakalaura studiju programmas “Sauszemes spēku militārā vadība” veido kursi, kas vērsti uz militārās vadības, militāro tehnoloģiju un militārās taktikas apguvi, tad studiju programma tika salīdzināta ar divām samērā līdzīgām bakalaura studiju programmām, kuras īsteno Igaunijas Nacionālās aizsardzības koledža (*National Defence College, NDC*) un Austrijas Terēzas Militārā akadēmija (*Theresan Military Academy, TMA*) (sk. 3. tabulu). Pēc studiju programmu salīdzinājuma tabulas veidā dots NAA studiju programmas salīdzinājums ar Igaunijas un Austrijas militāro augstskolu bakalaura studiju programmām. Igaunijas un Austrijas studiju programmu pilnās versijas ir pieejamas 7. pielikumā.

6.tabula

NAA studiju programmas “Sauszemes spēku militārā vadība” salīdzinājums ar divām citu valstu augstskolu studiju programmām

Nr.	Kritērijs	NAA “Sauszemes spēku militārā vadība”	NDC* “Sauszemes spēku militārā vadība”	TMA** “Militārā vadība”
1.	Programmas apjoms (KP)	240 ECTS	186 ECTS	180 ECTS
2.	Studiju ilgums	3,6 gadi	3 gadi	3 gadi
3.	Studiju kursu īpatsvars (ECTS un %), tai skaitā:	192 ECTS 80%	151 ECTS ~76-81%	147 ECTS 82%
3.1	Obligātā daļa (A daļa) (ECTS un %)	87 ECTS 36,25%	93 ECTS 50%	86 ECTS 48%

3.2	Obligātās izvēles daļa (B daļa) (ECTS un %)	96 ECTS 40%	58 ECTS 31%	61 ECTS 34%
3.3	Brīvās izvēles daļa (C daļa) (ECTS un %)	9 ECTS 3,75%	0 ECTS 0%	0 ECTS 0%
4.	Prakse (ECTS un %)	20 ECTS 12.5%	~19-24% atkarībā no specializācijas	26 ECTS 14%
5.	Bakalaura darbs (ECTS un %)	15 ECTS 6,25%	6 ECTS 3%	7 ECTS 4%

* National Defence College, Estonia

** Theresan Military Academy, Austria

NAA studiju programmas salīdzinājums ar Nacionālās aizsardzības koledžas (NDC), Igaunijā, studiju programmu “Sauszemes spēku militārā vadība”

NAA un NDC studiju programmas vērtējamas kā visai līdzīgas, turklāt tās atbilst Latvijas un Igaunijas bruņoto spēku vajadzībām, tāpēc abu augstskolu studiju programmās lielāka uzmanība pievērsta kaujas un specializētajai teknikai, kas ir šo valstu rīcībā. Būtiska atšķirība starp abām programmām ir tāda, ka NAA programmu ir paredzēts īstenot trijos gados un sešos mēnešos, bet Igaunijas programmu īsteno triju gadu laikā. Tomēr saturiskā ziņā abas programmas ir visai līdzīgas. Tās sastāv no moduļiem. NDC programma sastāv no pieciem moduļiem: “Vispārējais līderības modulis”, “Militārās līderības modulis”, “Tehnoloģiju modulis”, “Pedagoģijas un pētniecības modulis”, “Specializācijas modulis”. NAA programma sastāv no deviņiem moduļiem: “Valodu un lietišķās komunikācijas modulis”, “Sociālo un humanitāro zinātņu modulis”, “Militārās vadības modulis”, “Militāro tehnoloģiju modulis”, “Fiziskās veselības uzturēšanas modulis”, “Taktikas modulis”, “Kaujas atbalsta nodrošinājuma modulis”, “Profesionālās specializācijas modulis”, “Brīvās izvēles daļa”. NDC programmā brīvās izvēles kursi netiek piedāvāti.

Abas programmas piedāvā specializācijas iespējas. NDC programmā ir ietvertas sešas specializācijas iespējas, savukārt NAA programmā ir paredzētas piecas specializācijas. Gan Igaunijas, gan Latvijas gadījumā piedāvātās specializācijas ir visai līdzīgas, un tās ir tikušas veidotas atbilstoši abu valstu bruņoto spēku vajadzībām. Būtisku daļu no abām programmām veido prakse, proti, specializācija lielā mērā notiek ne tikai ar studiju kursu, bet arī ar prakses palīdzību. Abās programmās praksi nodrošina līdzvērtīgā apjomā. Viena no atšķirībām starp abām programmām ir tāda, ka NAA programmā ir piedāvāts kursu klāsts, kas aptver plašāku jautājumu loku.

NAA studiju programmas salīdzinājums ar Terēzas Militārās akadēmijas (TMA), Austrijā, studiju programmu “Militārā vadība”

Līdzības starp NAA un TMA programmām ir mazākas, nekā starp NAA un NDC programmām, tomēr tās ir visai būtiskas. Abās programmās būtiska nozīme ir vispārīgajiem studiju kursiem, militārās nozares specializācijas kursiem, kā arī militārās līderības kursiem. Abas programmas paredz to, ka studenti studiju laikā

iegūst arī praktisku pieredzi militārajās vienībās. Tomēr pastāv arī atšķirības. TMA programmā lielāka uzmanība pievērsta sociālo un humanitāro zinātņu kursiem. NAA programmā specializācijas iespējas ir piedāvātas ar nozares profesionālo moduļu palīdzību, savukārt TMA programmā specializāciju piedāvā politikas zinātnē, pedagoģijā, uzņēmējdarbības vadībā, ekonomikā un informācijas tehnoloģijās. Ņemot vērā, ka NAA programma paredz 3,6 gadu studijas, tad papildus semestris atļauj ne tikai vispārīzglītojošo kursu, bet arī padziļinātu zināšanu apguvi par militārajām tehnoloģijām.

Salīdzinājumā ar NAA īstenoto programmu TMA programmai ir vēl vairākas īpatnības. Austrijā īstenotajā programmā var piedalīties arī civilpersonas, kuras savu nākotni saista ar darbu aizsardzības sektorā kā civilie darbinieki. Civilpersonas attiecīgi var veikt praksi aizsardzības sektora institūcijās, nevis militārajās vienībās. Vēl viena TMA programmas īpatnība ir tāda, ka studenti izstrādā nevis vienu, bet gan divus bakalaura darbus 7 ECTS apjomā (4 ECTS un 3 ECTS), no kuriem vienu darbu raksta izvēlētajā specializācijā, bet otru raksta par militārās profesijas aktuālajiem jautājumiem. TMA programmā ir kredītpunktu apjoma ziņā mazāki studiju moduļi, proti, studiju moduļu apjoms ir robežās no 5 līdz 9 ECTS. Līdz ar to kopējais moduļu skaits ir lielāks nekā NAA programmā. Būtiska TMA iezīme ir tāda, ka šajā programmā lielāka uzmanība ir pievērsta starptautiskajām operācijām un Austrijas līdzdalības pieredzes starptautiskajās operācijās izvērtēšanai.

Kopējie secinājumi par NAA studiju programmas salīdzinājumu ar NDC un TMA studiju programmām ir šādi. Pirmkārt, studiju programmas ir visnotaļ līdzīgas, jo tās ietver gan vispārīzglītojošos priekšmetus, gan militārās specializācijas priekšmetus. Otrkārt, tā kā NAA studiju programmu īsteno 3,6 gados, tai ir priekšrocības salīdzinājumā ar Igaunijas un Austrijas militāro augstskolu studiju programmām, proti, tā piedāvā studējošajiem iespēju apgūt gan vispārīzglītojošos, gan profesionālās specializācijas kursus padziļinātākā veidā, nekā abās ārvalstu militārajās augstskolās. Treškārt, visas trīs aplūkotās programmas ir veidotas atbilstoši šo valstu aizsardzības sektora vajadzībām. Šādi izskaidrojams fakts, ka NDC īstenotā programma ir līdzīgāka NAA studiju programmai, nekā TMA studiju programma, kurā lielāka uzmanība pievērsta starptautisko operāciju plānošanas un īstenošanas apguvei. Ceturtkārt, visas trīs aplūkotās programmas piedāvā prakses iespējas, kas ļauj nodrošināt kadetiem praktisko pieredzi, pavadot noteiktu laiku militārajās vienībās.

6. ABSOLVENTU NODARBINĀTĪBAS PROGNOZES ATBILSTOŠI PROFESIONĀLAJAI KVALIFIKĀCIJAI. DARBA DEVĒJA IESAISTE STUDIJU PROGRAMMAS IZSTRĀDĒ

Studiju programmas “Sauszemes spēku militārā vadība” absolventi ir nodrošināti ar dienesta (darba) vietām Nacionālo bruņoto spēku vienībās. Absolvējot NAA, absolventi iegūst profesionālā bakalaura grādu un pirmo virsnieka dienesta pakāpi – leitnants.

Studiju programmas saturs ir izstrādāts, pamatojoties uz AM, NBS Sauszemes spēku komandiera ieteikumiem un normatīvajiem aktiem. Programmas izstrādē piedalījās SzS militārie speciālisti – virsnieki. Pozitīvi tiek vērtēts studiju sasniedzamais rezultāts, jo studiju programmas patstāvīga īstenošana NAA nodrošinās vistiešāko saiti ar darba devēju studiju kvalitātes uzlabošanai un sniegs NAA iespējas laicīgi reaģēt uz darba devēja pieprasījumu attiecībā uz profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanu un studējošo profesionālās specializācijas pilnveidi atbilstoši NBS/SzS attīstības plānam. Kadeti veiks praksi ar NBS komandiera pavēli noteiktajās NBS struktūrvienībās vai ārvalstu sadarbības partneru bruņoto spēku struktūrvienībās, ar kuriem NBS būs noslēgusi sadarbības līgumus, kā arī, izmantojot ERASMUS kadetu un akadēmiskā personāla mobilitātes iespējas.

Attiecībā uz studējošo iespēju nodrošināšanu turpināt izglītības ieguvu citā studiju programmā vai citā augstskolā, ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta, Aizsardzības ministrija apliecina, ka gadījumos, kad kādu šobrīd nezināmu un neparedzamu iemeslu dēļ studiju programmas īstenošana tiktu pārtraukta, **Aizsardzības ministrija kopīgi ar Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem rastu iespējas nodrošināt topošo virsnieku izglītību un militāro apmācību, tostarp citās NATO dalībvalstīs.** (skat.8.pielikumu).

7. SADARBĪBA AR LATVIJAS UN ĀRVALSTU AUGSTSKOLĀM

NAA, īstenojot Militārās aizsardzības studiju virziena akreditētās studiju programmas un kvalifikācijas kursus, ir izveidota efektīva sadarbības pieredze ar Latvijas un ārvalstu augstskolām kvalificētu viesprofesoru un viesdocētāju iesaistei. Tāpat arī nepārtraukti notiek starptautiskā sadarbība NATO un partnersadarbības valstu bruņoto spēku ietvaros, lai pilnveidotu militārās izglītības procesu un studiju kvalitāti.

NAA realizē sadarbību ar vairākām ārvalstu militārajām augstskolām: ASV Vestpointas Militāro akadēmiju, ASV Ziemeļdzordžijas Universitāti, Polijas

Sauszemes spēku militāro akadēmiju, Lietuvas Militāro akadēmiju, Gruzijas Nacionālo aizsardzības akadēmiju, Dānijas Militāro akadēmiju, Igaunijas Nacionālās aizsardzības koledžu, kā arī 2017. gadā sākta sadarbība ar Ukrainas Sauszemes spēku militāro akadēmiju. Minētā sadarbība ietver NAA kadetu dalību iepriekš minēto akadēmiju Kadetu starptautiskajās nedēļās, kā arī šo akadēmiju pārstāvju dalību Latvijā rīkotajās Kadetu nedēļās. Katru gadu NAA SzS studiju kursa kadeti piedalās mācību procesā FAEP (*Foreign Academies Exchnage Program*) programmā Vestpointas Militārajā akadēmijā, apgūstot papildu zināšanas par ASV valsts militāro sistēmu, vēsturi un kultūru. NAA SzS studiju kursa kadeti ir nodrošināti iespēja doties uz Starptautisko kalnu kursu Gruzijas NAA. 2016. gadā NAA kadeti parādīja vislabākās sekmes minētajā kursā un tika atzīti par vislabākajiem. Kopš 2016. gada NAA SzS studiju kursa kadetus uzaicina piedalīties ASV Vestpointas Militārās akadēmijas rīkotajās elitārās militārās sacensībās *Sandhurst Military Competitions*. 2016. gadā Latvija ieguva labus rezultātus, ņemot vērā, ka piedalījās pirmo reizi.

Arī Baltijas valstu starpā ir izveidojusies regulāra sadarbība. Katru gadu vienā no Baltijas valstīm rīko BSMAC (*Baltic Sea Military Academy Conference*), kurā satiekas kadeti, diskutē par militārām aktualitātēm, strādā sindikātos, prezentē savus pētījumus un secinājumus. NAA piedāvā ārvalstu militārajām augstskolām (SzS specialitātēm) piedalīties *Crisis Response Operations* modulī. Šobrīd aktīvākās dalībnieces ir Lietuva un Norvēģija. Latvijas SzS studiju kursa kadeti dodas uz Norvēģiju, lai piedalītos viņu mehanizētajās mācībās, iegūstot vērtīgu pieredzi.

8. STUDIJU PROGRAMMAS ATTĪSTĪBAS PLĀNS

NAA mērķis ir studiju virzienā “Militārā aizsardzība” atvērt jaunu profesionālā bakalaura studiju programmu “Sauszemes spēku militārā vadība”, kuras saturs atbilst studiju virzienam un virsnieka kvalifikācijas prasībām.

Lai pilnveidotu un uzlabotu profesionālā bakalaura studiju programmu “Sauszemes spēku militārā vadība”, veikta programmas SVID analīze (sk. 7. tabulu). Programmas vīzija pēc 10 gadiem – kvalitatīva profesionālā bakalaura studiju programma, kurā:

1. 50% kadetu piedalās starptautiskajās un NBS rīkotajās mācībās.
2. Līdz 30% kadetu studentu apmaiņas programmas ietvaros daļu studijas programmas apgūst kādā no ārvalstu militārajām augstskolām.
3. Praktizējās NATO, ES vienībās, ar kurām noslēgti sadarbības līgumi.
4. Kadeti piedalās augstskolas izsludinātajos militārās zinātnes projektos.
5. Lai pilnveidotu profesionālo un specializācijas kursu kvalitāti un īstenotu studējošo praksi, programmu īsteno sadarbībā ar NBS vienībām.

6. Tiek iesaistīti kvalificēti vieslektori no Latvijas augstskolām un ārvalstu militārajām augstskolām.

Profesionālā bakalaura studijas programmas “Sauszemes spēku militārā vadība” īstenošanas nepieciešamību NAA nosaka NBS ilgtermiņa darbības stratēģija. Studiju programmas attīstības stratēģija ir orientēta uz nepārtrauktu tās pilnveidošanu atbilstoši ārējās vides faktoriem, tai skaitā NATO/ES bruņoto spēku attīstības tendencēm, NBS ilgtermiņa plāniem un citiem Latvijas Republikas normatīvajiem dokumentiem, kas saistīti ar valsts aizsardzību un drošību, kā arī augstākās profesionālās izglītības sistēmas pilnveidošanu.

NAA arī turpmāk tiks attīstīta un atbalstīta zinātniskā darbība, īpašu uzmanību pievēršot pētījumiem militāro tehnoloģiju jomā.

Jauno politikas iniciatīvu projektu ietvaros tiek paredzēti arī NAA infrastruktūras uzlabojumi, tai skaitā vecu mēbeļu nomaiņa dienesta viesnīcās, tehnoloģisko iekārtu un darba vietu aprīkojumu iegāde, kā arī jaunu ēdnīcas telpu ierīkošana saskaņā ar Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkuma centra darbības plānu.

7. tabula

SVID analīze

Stiprās puses	Vājās puses
<ol style="list-style-type: none"> 1. Akadēmiskajam personālam ir ilggadēja praktiskā pieredze dienestā NBS, t.sk. dalība starptautiskajās operācijās un NATO štābos. 2. Augsts pasniedzēju profesionālās sagatavotības līmenis. 3. Studējošajiem ir iespēja līdzdarboties pētnieciskajos projektos militārajā zinātnē. 5. Pietiekams programmas mācību metodiskais nodrošinājums. 6. Aktīva akadēmiskā personāla un studējošo līdzdalība metodiskajā un zinātniskajā darbā. 7. Regulāra studiju programmas pilnveidošana saskaņā ar NATO un NBS attīstības tendencēm. 8. Iespējama programmas integrācija ar citām augstskolām gan Latvijā, gan ārvalstīs. 9. Regulāri lietišķie kontakti ar darba devējiem un darba devēju iesaiste studiju procesa īstenošanā. 10. Iespēja īstenot studiju programmas atsevišķus posmus, t.sk. lekcijas un praksi angļu valodā. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nepietiekams mācību procesa nodrošinājums ar modernu bruņojumu, ekipējumu un citiem tehniskajiem līdzekļiem, tas jāpieprasa no NBS vienībām. 2. Grūtības iesaistīt militāros speciālistus atsevišķos militārajos studijuursos sakarā ar viņu noslodzi pamatdienesta vietā. 3. NBS ir ierobežots kvalificētu speciālistu skaits, kuriem ir atbilstoša akadēmiskā izglītība pedagoģiskajam darbam NAA. 4. NAA infrastruktūrai nepieciešami uzlabojumi, piemēram, ēdināšanas kompleksa izbūve.

<p>11. Kadeti ir nodrošināti ar formas tērpu, amatalgu, kopmītnēm, komandējuma un uztura naudu, dzīvokļa īres kompensāciju.</p> <p>12. Kadeti ir 100% nodrošināti ar praksi studiju laikā un dienesta vietu pēc NAA absolvēšanas.</p> <p>13. Izmantot akadēmiskā personāla zinātniskā kolektīva potenciālās iespējas veikt zinātniskus pētījumus militārajā zinātnē.</p> <p>14. NBS Valodu skola nodrošina svešvalodu padziļinātu apguvi.</p>	
Iespējas	Draudi
<p>1. Atsevišķu studiju kursu īstenošanā iesaistīt vieslektorus no ārvalstu militārajām augstskolām.</p> <p>2. Piedalīties studējošo apmaiņas programmās ar citu valstu militārajām augstskolām.</p> <p>3. Aizsardzības nozare ir viena no valsts pārvaldes prioritārajām nozarēm.</p>	<p>1. Kvalificētu pasniedzēju aiziešana uz civilajām struktūrām, kur ir konkurētspējīgāks atalgojums un darba apstākļi.</p> <p>2. NBS vajadzības grūti saskaņot ar Izglītības un zinātnes ministrijas prasībām.</p>